

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Poljska politika

General Rydz-Smigly se po večdnev-
nem službenem obisku v Franciji vrača
v svojo domovino. Njegov francoski po-
set spada med politične dogodke prve
vrste, saj je popularni general ne le vr-
hovni inspektor in torej vrhovni koman-
dant poljske armade, marveč ima tudi
izredno vreden politični položaj, ker je
bil službeno določen za naslednika umr-
lega velikega maršala Pilsudskega. Nje-
gova pot v Francijo je imela zaradi te-
ga poleg vojaškega tudi poudarjeno po-
litičen pomen, ki je bil tem večji, ker je
neposredno sledil obisku šefa francoske-
ga generalnega štaba generala Gameli-
na na Poljskem. Nikogar zaradi tega ne
more presenetiti, ako vsi evropski listi
pišejo o novi orientaciji poljske politike.

Težko je ugotoviti, ali se tak razvoj
ni morda pripravljaval za kulisami že da-
lje časa, ker je odpor proti nemški liniji
poljske zunanje politike že dolge mese-
ce vedno bolj naraščal v vsej poljski
javnosti. Vsekakor pa je zunanje znake
nove orientacije sprožilo forsirano nem-
ško oboroževanje, zlasti pa podaljšanje
kadrske vojaške službe. Ta Hitlerjev
ukrep je evropska javnost sprejela tako
ravnodušno, da si tega skoraj ne more-
mo drugače tolmačiti, kot neke vrste
otopelosti proti sezcijam in alarmom
ki zlasti v letošnjem letu pade drug
druga. Skoro se bolj značilno je, da ni bi-
lo pri tem koraku, ki bo ogromno po-
večal moč nemške stalne vojske, niti s
službene strani nikakega formalnega
ugovora, čeprav je v nasprotju z dolo-
bami mirovne pogodbe. Seveda pa odgo-
vorni državni evropskih držav niso
mogli ostati v resnici ravnodušni, enako
pa tudi ne generalni štabi, ki nosijo od-
govornost za obrambno pripravljenost
svojih držav.

Na Poljskem je nemški sunek okre-
pil oni tabor, ki je nezaupno motril eno-
stransko nemško usmerjenost poljske
politike, kakršna se je kazala vsaj na
videz. Argumenti tega tabora so pridobi-
li na svoji prepričljivosti in so oči-
vidno močno vplivali tudi na odgovorne
voditelje poljske države. Čez noč je sto-
pilo v ospredje dejstvo, da ima Poljska
še vedno obrambno zvezo s Francijo in
da bi mogla ta zveza postati zelo aktual-
na. Pojavila se je zaradi tega potreba, da
se odstranijo neskladnosti, ki so nasto-
pile ne le med politiki, marveč tudi med
strategi obeh držav.

Gre tu predvsem za odnosa Poljske
in Francije do Sovjetske Rusije. Ni dva-
ma, da so bile te kočljive zadeve glavni
predmet razgovorov, ki so se vršili na
Poljskem ob Gamelinovem in sedaj v
Franciji ob Rydz-Smiglyjevem obisku.
Kar govore generali med seboj, običaj-
no ne prodre v javnost. Zato je težko
kontrolirati, kaj so govorili, o čem so se
spoznavali in o čem se ne. Bržčas so
pretirane vesti, da so Poljaki pristali na
prehod sovjetskih armad skozi poljsko
ozemlje za primer nemškega napada na
Francijo, kajti težko si je misliti, da bi
Poljska, ki hoče biti obravnavana kot
velesila, dala tako koncesijo, ne da bi
imela sama direktno zvezo z Rusijo.
Nasprotja med Poljsko in Rusijo pa so
vsaj zaenkrat še tako velika, da se ta-
ka zveza zdi nemogoča. Gamelinova na-
loga je očitno bila predvsem ta, da od-
strani poljske pomisleke in ugovore zo-
per vojaške obveznosti, ki jih nalaga
Franciji njena zavezniška pogodba z
Rusijo. Očitno je odlični francoski ge-
neral to svojo nalogo izpolnil, ker bi dru-
gače pač težko prišlo do protibobika ko-
mandanta poljske armade.

Kljub vsem tem pojavom pa bi bilo
napačno soditi, da bo Poljska iz teme-
ljev spremenila svojo dosedajšnjo politi-
ko. Glavni pravec vsega njenega nasto-
panja je ta, da se hoče uveljavljati kot
velesila, enakovredna in ravnopravna z
drugimi velikimi evropskimi državami.
Priznati je treba, da so v Varšavi ta
svoj namen, ki se je bil pred dvema
dvema letoma rodil kot reakcija na po-
nesrečni zasutek pakta štirih velesil,
v dobri meri res dosegli. Pozicija in
ugled Poljske sta se brez dvoma utrdila
cena poljskega zavezništva je vidno po-
rastla. Ne da se v tej zvezi tajiti, da je
mnogo koristil tudi sporazum z Nemci-
jo, ki veže Berlin na gotovo obzirno
napram vzhodni sosed. Razlika med
rajhovsko politiko napram Poljski pred
sporazumom in po njem je ogromna.

Toda deset let, za kakršno dobo je
sklenjen poljsko-ruski premirje, je
v življenju narodov kratko razdobje, pa
je pri tem zaradi današnje nestalnosti
še vprašanje, ali je vsaj teh deset let
brezpogojno zanjamo. Zato je opozici-
ja proti zavezništvu z Nemčijo z učin-
kom opozarjala na možnost, da poljska
republika podpira in krepi Nemčijo ter
ji pomaga do marsikakega uspeha, ne
da bi imela jamstva, da se ta večja moč
ne bo kdaj obrnila proti Poljski sami.
Afera z Gdanskom, pojavi nemške ire-
dente, zlasti pa silno nemško oborože-
vanje z neznanim ciljem, vse to je po-
vzročilo, da so Poljaki smatrali za
umestno, ponovno in vsem vidno poka-
zati da imajo zavezništvo in obrambno
pomoč tudi s Francijo. Da pa si ho-
čejo v znanju politiki sliči na prejš-
nje, da se bodo roke, države med

NOV HITLERJEV ŠTIRILETNI GOSPODARSKI PROGRAM

**Z narodnosocialističnega kongresa v Nürnbergu — V štirih letih
se mora Nemčija osvoboditi od uvoza surovin iz inozemstva**

Nürnberg, 9. septembra w. Danes je bil
otvorjen kongres narodne socialistične
stranke s čitanjem proglašenja kancelarja Hit-
lerja. Proglas je prečital minister in pokra-
jinski vodja Wagner.

V njem napoveduje kancelar Hitler nov
gospodarski program za štiri leta. V štirih
letih mora postati Nemčija glede vseh onih
surovin, ki se morejo kakorkoli pridobivati
doma zaradi sposobnosti Nemčije v kemi-
čnih in strojnih industrijah in v rudarstvu
popolnoma neodvisna od inozemstva. Izva-
janje tega programa bo zopet zaposlilo mno-
go delovnih sil ter se bo nacionalna produk-
cija zvišala na vseh poljih. Odredbe za iz-
vedbo novega nemškega gospodarskega
programa so bile že izdane. Neodvisno od

ttega pa se Nemčija ne more odreči rešitvi
svojih kolonialnih zahtev.

Proglas poudarja nato, da se bodo mo-
goče že v kratkem žele pritožbe, da se ome-
juje svoboda gospodarstva, poudariti pa je
treba, da gre za obstoj nemškega naroda,
za njegovo življenje in svobodo. Seveda se
ta program ne more rešiti brez socialnega
mira. Vodstvo države ne priznava nobenih
posebnih razlik med delodajalci in deloje-
malci. Pred najvišjimi interesi naroda ni
niti delojemalcev, niti delodajalcev, ker so
vsi samo delovni pooblaščenici naroda.

Proglas govori nato o boljševiski propa-
gandi, ki se vodi iz Moskve preko brez-
žičnih postaj in po tisočih denarnih in agi-
tacijskih kanalih v svrhu revolucioniranja
sveta ter nadaljuje: Nimamo nobenega

strahu pred boljševisko revolucijo v Nem-
čiji, toda ne zaradi tega, ker ne verujemo
vanjo, temveč, ker smo odločeni, da bomo
napravili narod tako močan, da bo mogel
odbiti vsak napad od zunaj z najbrutalnej-
šo odločnostjo. Ta namen imajo tudi ukre-
pi, ki smo jih sklenili na vojaškem polju.
Ti vojaški ukrepi naraščajo ali se zmanjšu-
jejo po meri večje ali manjše nevarnosti
okoli nemškega naroda. Nemški narod ni-
ma druge želje kakor, da ga v lastni državi
postavi v miru, da živi v miru in prijatel-
stvu z drugimi. Po razgovoru z vojnimi mi-
nistrom sem zaradi tega odredil, pravi Hit-
ler, naj se takoj uvede dveletna vojaška
služba v nemški vojski.

Končno izraža proglas prepričanje, da bo
mlada nemška generacija sledila starim

borcem in da bo z veseljem prevzela žrtve,
ki se od nje zahtevajo.

Moč nemške vojske

Berlin, 9. septembra w. Ob priliki kon-
gresa narodne socialistične stranke objavl-
ja »Angriff« uvodnik pod naslovom »Kje
stojimo«, ki tolmači politično in vojaško
stališče Nemčije napram ostalemu svetu.
Članek ugotavlja, da se je v zadnjih ted-
nih mnogo mislilo na nevarnost bodoče
vojne. Narod naj ve in naj ni za trenu-
tek ne pozabi, da spada vojna v zgodovi-
no. Nemčija ne bo zopet zašla v po-
greške predvojnega časa, ko se je vse
videvalo v rožnati luči. Članek govori nato
o komunistični propagandi po svetu in o
politični Rusije ter izjavlja:

Čprav v Nemčiji nočejo, da bi se vo-
dila križarska vojna ideja na svetu, vendar
ni nobenega dvoma, da si stojita nasproti
narodno-socialistična in boljševiska ideja;
pa tudi z ozirom na obstoječe rdeče voj-
ske je dejstvo, da bo Nemčija imela tudi
pri tehnično-specializiranem vodstvu voj-
ne ljudi, ki bodo imeli visoke tehnične
sposobnosti in čut za politično odgovor-
nost.

San Sebastian pred padcem

**Spor med baskovskimi nacionalisti in vladnimi milič-
niki v obleganem mestu**

Pariz, 9. septembra d. Vojska španskih
upornikov namerala San Sebastian zavzeti
na enak način, kakor je Irun. Mesta ne bo-
do bombardirali, pač pa obklopi, da bi ga
prisilili k predaji. Dogodki na fronti v od-
seku Iruna in San Sebastian so imeli že
tednov oblegano mesto Oviedo, ki je še v
posledice za položaj v Asturiji. Že več
posesti upornikov, se je nameravalo že pre-
dati, sedaj pa se še upira v upanju na po-
moč. Na drugi strani skušajo vladne čete
izvzati tamkaj odločitev še pred padcem San
Sebastian, s čimer računajo na gotova ne-
soglasja med vojniki in oficirji upornikov
kot psihološko posledico.

Pozno sredi so se razširile vesti, da so
uporniki že zavzeli San Sebastian, izkazalo
pa se je, da so te vesti še preurane. Res
je, da so prednje straže upornikov prodirle
v nekatera predmestja, kjer se vodijo sedaj
krvave borbe. Branitelji so bili prišljeni za-
pustiti dobro utrjena predmestja, ki so jih
pa pred svojim umikom zažgali. Položaj v
San Sebastianu pa je postal nevezdržen, ker
francoski nacionalisti ne sodelujejo več pri
obrambi mesta proti upornikom, marveč se
omejujejo le na to, da ga ščitijo pred ropar-
stvom in požigavanjem anarhistov. Zaradi tega
so nastali v notranjosti mesta hudi boji med
vladnimi milicijami in baskovskimi nacionali-
sti, tako da je vse mesto eno samo bojšče.

Listi poročajo, da je civilni guverner v
San Sebastianu, Ortega, poslal svojega sina
k upornikom, da bi se z njimi pogajal o
predaji mesta, če vodstvo upornikov zagro-
lji splošno amnestijo. Vodstvo upornikov je
ta predlog odklonilo in izjavilo, da bo brez-
obzirno postopalo z vsemi pristajši madrid-
ske vlade, le baskovski nacionalisti bodo
izvzeti.

Iz uporniškega tabora

Burgos, 9. septembra d. Uporniške če-
te so med severom in jugom prodirle tako
daleč, da je vzpostavljena zveza med če-
tami generala Franca in generala Mole
ter ustvarjena na ta način skupna opera-
cijska podlaga. Kakor objavlja vrhovno
poveljstvo upornikov v Burgosu, se je
končala bitka pred Talavero v ponedeljek
zvečer z zmago upornikov. Tujski jg'o-
narji in maršče čete so po ogorčenem
boju na nož pognale vladne čete pod po-
veljstvom novo imenovanega generala
Assensa v beg, pri čemer so imeli vladni
milicijci 425 smrtnih žrtev ter izgubili
150 ujetnikov. Razen tega so uporniki
zaplenili mnogo vojnega materiala, tan-
kov in municije. Močnemu poljedovalne-
mu oddelku se je nekaj ur kasneje posre-
dilo preprečiti porušenje mosta preko re-
ke Alberche. Vladni oddelki je bil pri po-
laganju min presenečen ter je moral po
kratkem boju prav tako pobegniti. Na se-
verni fronti se je napadalnim četam ge-
nerala Mole posrečilo osvojiti nekaj važnih
gorskih prelazov na cestah, ki vodijo v
Madrid.

Priprave vlade za ofenzivo

Madrid, 9. septembra d. Priprave vlade
za velikopotezno ofenzivo so v polnem te-
ku. Vlada skuša ukreniti vse, da bi prišlo

Seja odbora za nevtralnost brez Portugalske

London, 9. septembra. AA. Davi je bila
prva seja odbora za koordinacijo ukrepov
glede nevmešavanja v špansko državljansko
vojno. Za predsednika so izvolili
Morrisona, delegata Velike Britanije in
državnega podtajnika v zunanjem minist-
stvu. Vse prizadete države zastopajo šefi
njihovih diplomatskih zastopstev v Lon-
donu. Le Portugalska, ki je najbolj nepo-
sredno prizadeta pri španskem problemu
sploh ni zastopana.

Svoje zastopnike so poslale A'banija,
Avstrija, Belgija, Bolgarija, Českoslovaška,
Danska, Estonska, Finska, Francija, Nem-

drugim tudi dejstvo, da se vrača Rydz-
Smigly iz Francije preko Italije, kjer se
je sestel z najintimnejšimi zunanje-
političnimi sodelavci predsednika Mus-
solinija.

še pred nastopom mraza v gorah do odlo-
čilnega udarca proti upornikom. V Extre-
maduri so baje v teku velike operacije, o
katerih pa ne objavljajo nobenih podrobn-
osti. Ministrski predsednik Largo Caballe-
ro je v ponedeljek odpotoval na extrema-
dursko fronto, da bi se posvetoval z vr-
hovnim poveljnikom vladnih čet.

Kakor vse kaže, je Caballerova vlada še
vedno zaposlena z reorganizacijo obrambe.
Bivši španski prosvetni minister Domingo,
ki je predsednik republikanske levice, si-
lične stranki francoskih radikalnih sociali-
stov, je izjavil dopisniku »Oeuvras«, da
presoja s svojimi pristaji novo Caballerovo
vlado zelo ugodno, ker ni niti nacionali-
stična niti komunistična. Njena glavna zna-
čilnost je v tem, da brani republiko kakor
njena prednica. To je vlada ljudske fronte,
sestavljena iz strank, ki branijo republi-
kanske ideale in zakone. Sli bomo z njo do
konca, je dejal, in ji bomo njeno nalogo
olajševali v vsakem pogledu. Stranke ljud-
ske fronte so nedeljiva celota, katere naj-
višji cilj so španska republika in njeni za-
koni.

Splošna mobilizacija

Madrid, 9. septembra o. Madridska vlada
je danes proglasila splošno mobilizacijo. Pri
tem računa zlasti na sindikalne organizacije,
ki so dobile še poseben poziv, naj takoj po-
šljejo vse svoje člane k pristojnim vojaškim
poveljstvom. Kdor se ne bo odzval pozivu,
se bo smatral za fašista in bo prišel pred
vojno sodišče. V vladnih krogih utemeljuje
vojo te ukrepe s potrebo, da se čim prej iz-
vrši splošna ofenziva, proti vstajem, da bi se
tako še pred zimo končala državljanska
vojna. Vlada je prepričana, da bo mobiliz-
acija uspela ter da bo s tem tako okreplila
svoje čete, da bo mogla uspešno premagati
upornike.

Katalonija bo postala samostojna država?

Rim, 9. septembra. o. Po vseh italijan-
skih listov nameravajo Katalonijo proglasi-
ti za samostojno državo, ako bodo uporni-
ki zavzeli Madrid. Ta vest je izzvala v rim-
skih krogih veliko vznemirjenje, ker misli-
jo, da bi to imelo zelo dalekosežne posledice
za razvoj mednarodnega položaja.

Vladne čete zavzele Badajoz in Huesco

Madrid, 9. septembra, g. Zunanje mini-
strstvo je danes oficijelno objavilo, da so
vladne čete po hudih borbah zavzele Ba-
dejoz in Huesco.

Zaplenjen norveški parnik

Gibraltar, 9. septembra. o. Norveški to-
vorni parnik »Stromboli«, ki je vozil iz ne-
ke španske luke vno, je na višini Guadal-
quivra, ustavila vojna ladja madridske
vlade. Ko je hotel priti na krov parnika
oddelen mornarjev, se je nenadoma pojavi-
lo nekaj letal upornikov, ki so odvrli
več bomb, ne da bi zadela svoj cilj. Vojna
ladja je takoj pričela streljati s topovi na
letala, ki so morala pobegniti. Med tem je
norveški parnik skušal uiti, vladna vojna
ladja pa ga je dohitela ter je njen povelj-
nik izjavil, da je začasno zaplenjen.

Avenolov uspeh

Rim, 8. septembra o. Generalni tajnik
Društva narodov Avenol se je danes v dru-
gič sestel z grofom Ciano. Ostal bo v Ri-
mu do jutri.

Po časopisnih poročilih je prišlo po dol-
gotrajnih pogajanjih med Avenolom in Ciano-
m do sporazuma. Avenol je obljubil, da
abesinska delegacija ne bo imela več dostopa
na seje sveta in skupščine DN. Dosežen
je bil tudi sporazum o načinu, kako naj
Društvo narodov prizna anekšijo Abesinije
s strani Italije.

London, 9. septembra AA. »Daily Herald«
piše v zvezi z obiskom Avenola v Rimu, da
je sedaj že gotovo, da abesinska delegacija
ne bo smela več zasedati na skupščini DN.
Avenol se je sporazumel z italijansko vlado,
da verifikacijski odbor skupščine DN ne bo
potrdil pooblaštil abesinskega delegata, ker
cesar Haile Selasie ne vlada več nad svojo
državo.

Odlikovanje ministra dvora

Beograd, 9. septembra. p. Minister dvo-
ra dr. Anđić je odlikovan z redom Kara-
đorđeve zvezde IV. stopnje.

Peklenski stroji v avstrijskih vlakih

**Na Semmeringu je eksplodiral v brzem vlaku Dunaj-
Trst peklenski stroj — Sličen atentat na dunajskem
zapadnem koledvoru**

Dunaj, 9. septembra g. Opoldne so se
razširile po Dunaju vesti, da se je na Se-
mmeringu pripetila velika železniška nesre-
ča. Govorili so o velikem številu človeških
žrtev, vendar pa ni bilo mogoče doznati
nikalnih podrobnosti. Dejstvo, da je bil že-
lezniški promet preko Semmeringa ustav-
ljen ter vlaki instradirani po stranskih pro-
gah, je zbujačo še večje vznemirjenje. Kmalu
zatem se je zvedelo, da je tudi na du-
najskem zapadnem koledvoru prišlo do hu-
de eksplozije. Šele popoldne je bilo izdano
o tem naslednje uradno poročilo:

Dopolodne je v železniškem vagonu brze-
ga vlaka, ki vozi na progi Dunaj—Trst, na-
stala med vožnjo na Semmeringu eksplozi-
ja. Eksplozija je peklenski stroj, ki je bil

namešten v neki potniški kočari. Zaradi
eksplozije je bil vagon popolnoma razbit in
tudi železniška proga poškodovana. Člove-
ških žrtev ni bilo. Kmalu zatem je eksplodir-
al sličen peklenski stroj, namešten prav
tako v potniški kočari, na dunajskem za-
padnem koledvoru. Oblasti sumijo, da gre
za komunistično delo. Preiskava je v teku.

To poročilo je izzvalo v dunajski javnosti
veliko vznemirjenje in še vedno niso utihni-
le vesti, da je bilo pri obeh eksplozijah tu-
di več človeških žrtev, oblasti pa čuvajo
najstrožjo tajnost in ne dajejo novinarjem
nikalnih informacij.

(Dunajski brzi vlak je danes prispel v
Ljubljano z večurno zamudo. Op. ur.)

Blum neizprosen

**Blumova vlada odklanja kljub stavkovnemu pokretu
zahtevo komunistov, da naj se dovoli izvoz orožja
v Španijo**

Pariz, 9. septembra. o. Včeraj se je ne-
nadoma pojavil nov stavkovni pokret.
Stavkati so pričeli najprej kovinski delavci
v večjih industrijskih centrih, v teku
dneva pa so se jim pridružili še delavci
drugih tovarov. V Marseilleu je pričelo
stavkati 15.000 kovinarjev, v Lilleu stavka
30.000 delavcev tekstilne industrije, stavka
pa se širi tudi že na Roubaix, Tour Co-
ing in Armentieres. Tudi v Grenobleu je
stavka zajela vsa podjetja. Do zelo hudih
incidentov je prišlo v Clermont Ferrandu,
kjer so delavci zasedli tvornice Michelin
in prisilili tudi delavstvo, ki se stavke ni
hotelo udeležiti, da se sodelovalo pri za-
sedbi tovarov. Med obema skupinama je pri-
šlo do spopadov in so naposled protivniki
stavke, po večini člani krščanskih sindika-
tov, vdrli v poslopje prefekture ter ga za-
sedli v znak protesta proti pasivnosti obla-
sti, ki niso nastopile proti stavkajočim. Po-
ložaj je bil tako kritičen, da je vlada po
kratkem seji odredila, naj se odposlje voja-
štvo, da napravi red in mir. Vsi prefekti
so dobili strog nalog, da morajo najod-
ločneje nastopiti proti zasedbi javnih poslo-
prij po stavkajočih. Vlada je imela dol-
gotrajno sejo, na kateri je razpravljala o
položaju. Med socialisti in radikali je pri-
šlo do sporazuma, po katerem bo vlada od-
ločno odklonila vse zahteve komunistov po
ukinitvi prepovedi izvoza orožja v Španijo.

Socialisti in radikali so prišli do prepi-
čanja, da bi to v največji meri ogrozilo
evropski mir. Komunisti so sedaj popol-
noma osamljeni. Če bi komunisti še nade-
lje poizkušali s pomočjo delavskih množic

izvajati pritisk na vlado, bo vlada podala
ostavko in prepustila komunistom odgovor-
nost za razpad ljudske fronte.

O komunističnih zahtevah so danes raz-
pravljale tudi strokovne delavske organiza-
cije. Po celodnevem posvetovanju je stro-
kovna zveza sklenila, da vladi ne bo delala
težko zaradi Španije, ker bi to lahko iz-
zvalo padec vlade ljudske fronte. Sprito
tega stališča je notranja napetost znatno
popustila in vlada za sedaj ne misli sklicati
parlamentu.

Stavkovni položaj neizpremenjen

Pariz, 9. septembra. w. Stavkovni po-
ložaj v Clermont Ferrandu je neizpreme-
njen. Delavci, ki so organizirani v stro-
kovnih organizacijah, imajo še vedno zase-
dene tvornice gumija Michelin. Pogaja-
nja z vodstvom tvornice so ostale brez
uspeha. Delavci ne zahtevajo samo ukri-
nitve ukrepov proti nekemu delavcu,
temveč tudi zopetno zaposlitev onih, ki
so bili ob pričetku leta zaradi komunistič-
nega rovarjenja odpušteni. V Marseilleu je
stopilo nadaljnjih 20.000 delavcev v stavko
ter je zasedlo 80 tovarniških poslopij. V
tekstilni industriji v Lilleu in okolici je
bila popoldne proglasena splošna stavka.
Popoldne je 30.000 tekstilnih delavcev za-
sedlo tvornice. Delavci zahtevajo 10% po-
višanje mezd.

Angleško-turška prijateljska pogodba

Rim, 9. septembra o. Agencija Stefani po-
roča iz Carigrada, da bo predsednik turške
vlade Ismet paša v kratkem odpotoval v
London, da pripravi službeni obisk pre-
sednika turške republike Atatürka. Točen
rok poseja še ni določen, izvršen pa bo ta-
koj, ko bo pripravljena turško-angleška pri-
jateljska pogodba. Načrt pogodbe je že se-
stavljen in eta o tem razpravljala tudi kar-
l Edvard in predsednik Atatürk ob priliki se-
stanka na jahti angleškega kralja. Pogodba
določa najtesnejše sodelovanje med Angli-
jo in Turčijo, zlasti v vojaškem pogledu. An-
glija bo finančno podprla Turčijo in omogo-
čila najmodernejšo opremo turške vojske
ter zgraditev utrdb v dardaneških ožinah.

Nemška letala za Madžarsko

Dunaj, 9. septembra, g. Madžarska je
v Nemčiji naročila 60 letal, Gre za lahke
lovne aparate tipa Bucker-Jungmann, ki
se morejo uporabiti tudi za vojaške na-
mene. Dvanajst letal je bilo že dobavljenih
Madžarski.

Dr. Milan Stojadinović v Bukarešti

Včeraj je predsednik naše vlade konferiral z rumunskim ministrskim predsednikom, danes ga pa bo sprejel v avdienci kralj Karol

Bukarešta, 9. septembra. AA. Davi ob 10.10 je prispel semkaj predsednik jugoslovenske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Z njim se je pripeljal tudi rumunski poslanik iz Beograda, Aleksander Guranescu. Na rumunsko-jugoslovenski meji so pozdravili dr. Stojadinovića posebni odposlanci predsednika rumunske vlade in jugoslovenski poslanik iz Bukarešte Kasidolac, po prihodu v Bukarešto pa spet predsednik rumunske vlade Tatarsescu, ki je predstavil gostu tudi vse člane svojega kabineta. Na železniški postaji so bili tudi francoski in poljski poslaniki, poslaniki držav Balkanske zveze ter mnoge politične osebnosti.

S postaje se je ministrski predsednik dr. Stojadinović odpravil v spremstvu Tatarsesca na dvor in se tam vpisal v dvorno knjigo. Nato je v spremstvu rumunskega zunanjega ministra Antonescu odšel k grobu Nezanega junaka in položil nanj venec. Za tem se je odpravil v gradšč Cotroceni ter se vpisal v knjigo kraljice-matere Marije, kneza Nikolaja ter grške kraljice Elizabete.

Obiskal je nadalje 9. lovski polk, ki nosi ime po pokojnem kralju Aleksandru I. in položil pri tej priliki venec na spomenik Viteškega kralja Ureditelja, ki stoji pred vojašnico polka. Pri prihodu jugoslovenskega ministrskega predsednika je stala pred

vojašnico častna četa z zastavo in godbo na čelu. Polaganje venca je pozdravila godba z jugoslovensko in rumunsko himno. V predsedniškem spremstvu so bili jugoslovenski poslanik Dragomir Kasidolac, svetnik poslanstva Akumović, vojaški ataše podpolkovnik Musić, izmed rumunskih dostojanstvenikov pa pooblaščen minister Stetoianu, šef kabineta zunanjega ministra Dibiteanu in drugi.

Že dopoldne se je dr. Stojadinović odpravil v predsedništvo vlade in obiskal predsednika vlade Tatarsesca, s katerim je konferiral eno uro, nakar se je vrnil v hotel »Athens-palace«, kjer mu je Tatarsescu vrnil obisk.

Ob 13. je priredil zunanji minister Viktor Antonescu na čast dr. M. Stojadinovića v prostorih zunanjega ministrstva obed, ki so se ga udeležili vsi člani rumunske vlade. Nocoj je priredil predsednik vlade Tatarsescu večerjo, h kateri je bil povabljen tudi ves diplomatski zbor.

Jutri dopoldne bo sprejel dr. Stojadinovića kralj Karol v svojem gradu v Sinaji v avdienci ter ga pridržal pri obedu. Zvečer bo v Bukarešti intima večerja v petek pa bo dr. Stojadinović odpotoval z zunanjim ministrom Antonescom in državnim podtajnikom Badulescom v Bratislavo na konferenco stalnega sveta Male antante.

Jugoslavija drugič osvojila pokal kralja Karola

Beograd, 9. septembra. p. Danes so bile končane tekme vojakov držav Male antante za prehodni pokal rumunskega kralja Karola, ki se vrše vsako leto v eni izmed držav Male antante. Te tekme nimajo le značaja tekmovanja in borbe za visoko nagrado, marveč jim je glavni cilj medsebojno spoznanje in poglobitev bratrskega in prijateljskega duha med vojskami Male antante. Danes so bile zaključene konjeniške tekme, ki so obstojale iz zelo težkih jahalnih vaj in konjeniških tekem preko ovir ob istočasnem streljanju na določene premične in nepremične cilje. Pri teh tekmah je zmagala jugoslovenska vojaška ekipa, ki si je priborila prvo mesto. Na drugem mestu so bili Čehoslovaki, na tretjem Rumuni. Popoldne so bile v Oficirskem domu zaključne sabljaške tekme med Jugoslavijo in Rumunijo. Zmagali so Rumuni v razmerju 2:0.

Ob 17. je pred množičnimi odličniki in vsemi tremi tekmovalnimi ekipami vodja tekmovalni divizijski general Mihajlo

Bodi objavil zaključne rezultate celotnega tekmovanja, ki so:

Smuške tekme: 1. CSR, 2. Jugoslavija, 3. Rumunija.

Plavanje: 1. Jugoslavija, 2. CSR, 3. Rumunija.

Sabljanje: 1. CSR, 2. Rumunija, 3. Jugoslavija.

Bojno tekmovanje: 1. Rumunija, 2. CSR, 3. Jugoslavija. Konjeniške tekme: 1. Jugoslavija, 2. CSR, 3. Rumunija.

Skupni rezultat je: Jugoslavija 25, CSR 23, Rumunija 15 točk. S tem si je jugoslovenska vojska drugič priborila pokal kralja Karola.

Po objavi rezultatov je imel general Bodi daljši govor o pomenu tega tekmovanja, nakar je rumunski polkovnik Palangeanu kot zastopnik rumunskega kralja Karola izročil zmagovalcem priborjeni pokal ter jim čestital k odličnemu uspehu. Češko-slovaški in rumunski tekmovalci bodo še par dni gosti naše vojske in si bodo ogledali razne kraje in zanimivosti v naši državi.

Po občinskih volitvah v krškem srezu

Iz Krškega nam pišejo: »Slovenec« je dne 3. t. m. objavil članek »Odmevi občinskih volitev v Krškem okraju«. V članku po svoje tolmači izid občinskih volitev, pa so potrebna, da bo javnost pravilno obveščena, nekatera pojasnila:

1.) V občini Catež so zmagali, tako trdi »Slovenec«, združeni mačkovi, komunisti, JNSarji itd., ki so vršili tak teror, da so vsakemu grozili s sličnim umorom, kakor se je zgodil nad pokojnim Radajem. Vsem pa je dobro znano, da je bil pokojni Radaj predsednik krajevne organizacije JNS in kot tak tudi naš župan. Po »Slovenčev« logiki bi ga torej ubili — lastni pristaši! Prosimo zato »Slovenca«, naj nam pojasni, kje tiči zavej in proti komu je bil teror napravljen. Gotovo bo znal povedati kaj točnejšega o temu predsednik volilne komisije v Catežu g. dr. Milavec.

2.) Ni res, da so naši pristaši, ko so zvedeli za izid volitev, napadli volilce JRZ.

Res je pa, da so se njihovi pristaši, med seboj spoprijeli in stekli. Ko smo pregledali imena osumljenih napadalcev in potem seznam za našo listo oddanih glasov, smo ugotovili, da nihče od njih ni glasoval za našo listo. Kakor se vidi, se je »Slovenec« zopet enkrat ravnal po prislovcu: »Primita tate«. Da omenja »Slovenec« ondotnega učitelja, ki ni storil drugega kakor svojo državljansko dolžnost in pravico, ko je volil po svojem prepričanju in po svoji vesti, je bilo pričakovati.

3.) Cerklje: Od vsega početka so pametni gospodarji bili za to, da se občinske volitve v Cerkljah izvedejo le v znamenju za ali proti občini, ki je bila sedaj ponovno

ustanovljena. Nihče ne more braniti občinom, da si želijo obdržati občino in so se v tem solidarizirali tudi člani JNS. Toda na nekem shodu je bilo rečeno: »Samo člani JRZ morejo kandidirati, vsi drugi pa morajo iti v kot, dokler se ne poboljšajo«. Ta izjava nestrpnosti je dala mnogo misliti in davkoplačevalce je navdala skrb za občinsko gospodarstvo. Kot polnovredni državljani imajo pravico, da sodelujejo pri občinskem gospodarstvu in ker ni bila mogoča kompromisna lista, so davkoplačevalci, ki stojijo izven JRZ, sestavili svojo gospodarsko listo, katere nosilec bi bil ugledni posestnik iz Črešnjavcev g. Martin Jurešič. Na žalost je bila zaradi ambicioznosti in premajhne discipliniranosti v zadnjem hipu izsiljena sprememba glede nosilca, kar je zaneslo zmedo in razdor v sicer kompaktno vrsto volilcev te liste. Bilo je torej za nasprotnike le srečno naključje, da so odnesli zmago v Cerkljah.

4.) Iz srca privoščimo slavošpev na zmago v Mokronogu. Dejansko stanje in razmerje glasov bomo videli ob drugi priliki. Zavedajoč se težkega položaja v katerega bi zašla ravno naša občina, če bi bil izvoljen kak drugačen odbor kakor JRZ, so se naši pristaši, katerim je res edino gospodarski napredek občine pri srcu, odločili v interesu stvari se začasno umakniti v ozadje.

Ob zaključku pa moramo priznati, da smo svoj čas delali veliko napako. Delili smo namreč koruzo v mesecu februarju in marcu, ko je bil narod res lačen. Na idejo, da je treba koruzo deliti že konec avgusta, ni prišel nihče od nas...

Beležke

„Obzor“ je nezadovoljen

Zagrebaški »Obzor«, ki se še vedno gerira kot avtentični tolmač dr. Mačkove politike, čeprav izdaja dr. Maček svoj lastni dnevnik, vedno bolj odkrito napada beograjsko krilo združene opozicije in se zavzema za sporazum zagrebske opozicije z JRZ. V včerajšnji številki dokazuje v dolgem članku, da je beograjska opozicija sterilna in med drugim pravi:

»Hrvatska javnost hoče že enkrat videti, kaj more pričakovati od beograjske združene opozicije. Ako se ona niti med seboj ne more sporazumeti, je vprašanje, kako in kdaj pač bi se mogla sporazumeti z Zagrebom. Kakor se razvijajo stvari do sedaj, bi mogli čakati še leta, dokler se oni ne sporazumejo med sabo, potem pa zopet vrsto let, da se eventualno sporazumejo v osnovnih vprašanjih z Zagrebom. Nihče pa ne more zahtevati, naj Hrvati čakajo še nedoločeno vrsto let.«

Slaba udeležba pri volitvah na Hrvatskem

Zabeležili smo že parkrat komentarje raznih listov, ki so na razne načine tolmačili presenetljivo slabo udeležbo pri nedavnih občinskih volitvah v 40 hrvatskih občinah. Včerajšnji »Hrvatski dnevnik« priobčuje o tem izjavo političnega tajnika dr. Mačka prof. Jase Jelasića, ki je med drugim rekel:

Hrvatsko ljudstvo je danes ne samo politično zavedno, marveč tudi politično zrelo. Oim je predsednik dr. Maček rekel, da ne polaga politične važnosti na te volitve, je vsak naš seljak takoj vse razumel, posebno še, ko smo v svojih navodilih rekli našim volilcem, da je glavno, da nastopijo vsi kakor eden tam, kjer so postavljene protistile. Takoj je bilo vsem jasno, da tam, kjer protistile ni, ni potrebno nikako tekmovanje. Hrvatski kmečki svet je tako tudi postopal. Ni se zgodilo zlati prvič, da so hoteli kovati politični kapital iz dejstva, da se hrvatsko kmečko ljudstvo ni stoodsto udeležilo volitev. Ravno tako pa se politični nasprotniki ne bodo šele prvič prepričali, kako slabo poznajo organizacijo HSS.«

Vesti o nesoglasju v vodstvu dr. Mačkove stranke

Pretekli teden so razni listi približili vesti o nesoglasjih, ki so se v zadnjem času baje pojavile v vodilnih krogih dr. Mačkove stranke. Na te vesti reagira glavni organ dr. Mačka, »Hrvatski Dnevnik«. List z vso odločnostjo zavrača te vesti kot gladko izmišljene in pravi: »Neresne so vesti o osebnih nesoglasjih med poedinimi odličnimi političnimi delavci HSS. Ako se ve, kako malo je pomenil osebni moment v bivši HSS še v dobi, ko so bile med Hrvati še druge, četudi male stranke, je pač jasno, da danes osebni moment še manj pomeni. Sicer pa vodi hrvatsko politiko sam hrvatski narod preko dr. Mačka in je zato izključeno, da bi mogla katerakoli druga, še tako ugledna politična osebnost iz HSS na svojo roko kaj ukreniti, kar bi imelo kake politične posledice in bi spremenilo stališče hrvatskega naroda. Danes bi lahko tudi politični slepci videli, da so iluzorni vsi načrti in računi s posameznimi osebnostmi, kakor se vsak politični delavec v HSS zaveda, da lahko nekaj pomenja v hrvatskem političnem življenju samo, dokler stoji neomajno in disciplinirano v hrvatskih narodnih vrstah in deluje po navodilih predsednika dr. Mačka.«

Prometni minister v Subotici

Prometni minister dr. Spaho se je v ponedeljek popoldne s motornim železniškim vozom pripeljal iz Beograda v Subotico. Obiskal je tamkajšnje železniško direkcijo in nekatere druge subotičke ustanove. Ko so ga novinarji vprašali, kaj je z vestmi, da bo subotička železniška direkcija ukinjena, je g. minist. odgovoril, da ta stvar še ni definitivno odločena, marveč se še vedno študira.

Občinske volitve v koprvniškem srezu

Prihodno nedeljo bodo občinske volitve v dveh občinah koprvniškega sreza na Hrvatskem. Za prvo nedeljo v oktobru so razpisane volitve v nadaljnjih štirih občinah. Na ta način bo dobilo nove občinske uprave šest občin tega sreza, ki šteje skupno 10 občin.

Protizidovski list v Zagrebu

Zabeležili smo, da je začel v Zagrebu izhajati list »Mlada Hrvatska«, ki bo po programem članku sodeč, protizidovski razpoložen. V tej sodbi se nismo motili. To dokazuje »Židov«, ki je sprejel rojstvo »Mlade Hrvatske« s tole tožbo: »List se urejuje, kakor kaže material prve številke, v pravcu identifikacije boljševida in židovstva po znani šabloni. Židje se smatrajo za doseljenice in goste. Propagira se izločitev vseh tujcev, med katere se seveda štejejo tudi židje. Socialni problemi se razpravljajo z iste ideološke točke, kakor pri Ljotiću, le s to razliko, da je nacionalistično stališče Ljotića jugoslovensko, »Mlade Hrvatske« pa hrvatsko. Tudi ta list smatra, da mora izrabiti ime predsednika dr. Mačka za izvedbo sugestije o svoji polnoveljavnosti, daji njegova ideološka osnova nima ničesar skupnega s stališčem dr. Mačka.«

Iz državne službe

Beograd, 9. septembra. p. V 2. položajno skupino 1. stopnje je napredoval državni svetnik dr. Fran Svetek. — Za administrativne uradnike pri železniški direkciji v Ljubljani so postavljeni uradniški pripravnik Konstantin Čermausov, Dimitrij Kaskarov in Sergej Khun. V višjo skupino je napredoval pomožni poslovedja Fran Smolej.

Ponesrečena revolucija na Portugalskem

Upor mornarjev na dveh vojnih ladjah je bil že v začetku zatrt ter so bili vsi krivci aretirani

Lizbona, 9. septembra. o. O včerajšnjem poizkusu upor mornarjev na dveh portugalskih vojnih ladjah poročajo danes glasilo vlade »Diario de Mania«, da je upor posledica agitacije plačanih komunističnih agentov. Pod vplivom teh agentov se je dol mornarjev odločil za veleizjavo in nameraval izvesti najprej nered v Lizboni, se nato polasti oblasti ter vreči vlado. Za primer, da bi to ne uspelo, je bilo dogovorjeno, da bosta obe vojni ladji odpluli v španske vode ter se ustavili v Valenciji ali kaksi drugi španski luki, kjer bi se ponudili madridski vladi na razpolago. Pri upor je sodelovalo 350 mornarjev, ki so bili vsi aretirani. Vlada je v zadnjem trenutku zvedela za zaroto. Ko so se uporniški mornarji že polastili obeh ladjah, se je dvema pomorskim kadetoma posrečilo, da sta neopaženo skočila s krova v morje in priplavala na obalo. Od tu sta telefonično obvestila vojno ministrstvo, ki je takoj alarmiralo lizbonsko posadko in odredilo obalnim baterijam, naj obstreljujejo obe uporniški ladji in preprečijo njun beg. To se je tudi takoj zgodilo in obe uporniški ladji sta se skoro brez borbe vdali. List poudarja, da ta dogodek ne bo imel večjih posledic, da pa je zelo važen dokaz za tajno rovarjenje komunističnih agitatorjev. Upor je bil nekaj poizkusa, ki naj bi ugotovil, kakšno je razpoloženje med množico in podoficirji v portugalski mornarici. Vlada je imela takoj po zadušitvi upora sejo, o kateri je bilo izdano naslednje poročilo:

Ministrski svet je razpravljal o položaju, ki je nastal zaradi upora na dveh vojnih ladjah ter je sklenil, da se takoj za-

menjajo vsi oficirji, podoficirji in mornarji na teh ladjah ne glede na njihovo odgovornost za upor. Uvedena bo najstrožja preiskava. Posamezniki bodo lahko zopet dobili svoj čin, če bodo dokazali, da so skušali zatreti upor. Oficirji obeh vojnih ladjah, ki so odgovorni za nediscipliniranost svojih posadk, bodo upokojeni. Vsi aretirani uporniki pridejo pred vojno sodišče, ki se bo sestalo že prihodnje dni.

Položaj zelo napet

Pariz, 9. septembra. o. Med Parizom in Lizbono so še vedno prekinjene telefonske zveze in zaradi tega ni mogoče kontrolirati vesti, ki poročajo, da je neka neznanca vojna ladja danes bombardirala Lizbono. V portugalskem poslanstvu v Parizu so novinarjem izjavili, da je notranji politični položaj na Portugalskem zelo napet. Po izjavah informiranih osebnosti se upor v portugalski mornarici širi in to predvsem zaradi surovega postopanja oficirjev z množicami. Posadke vseh vojnih ladjah so poslale vladi protestno spomenico.

Komunisti hočejo izzvati nemire

London, 9. septembra. o. Upor v portugalski mornarici je izzval v londonski javnosti zelo neprijeten vtis. V njem vidijo nevarnost razširjenja komunističnega pokreta iz Španije na Portugalsko. Za sedaj še ni zanesljivih vesti, da bi se upor v portugalski mornarici širil, ti dogodki pa so vsakakor znak, da skušajo komunisti tudi na Portugalskem izzvati velike neredne in nemire.

Madžarska in reforma DN

Zahteva po upoštevanju čl. 19, ki govori o reviziji

Zeneva, 9. septembra. b. Danes je prispel tudi madžarski predlog glede reforme DN. Noto je zelo kratka, skoroda lakonična. Madžarska vlada se zavzema v njej za tako reformo ženevske ustanove, da bi v njej prišlo do večjega ravnotežja med represivnimi merami, ki jih določa pakt, s preventivnimi, med katerimi misli Madžarska v prvi vrsti na čl. 19 pakta DN, ki govori o »možnosti mirne revizije pogodb, ki so postale neuporabne, in položajev, katerih za-

vlačevanje bi utegnilo povzročiti nove zapletitjave«. Madžarska pri tem očitno misli, da spada v določbo tega člena tudi njena težnja po reviziji mirovnih pogodb, pri tem pa pozablja, da morajo biti podlani za uporabo čl. 19 pakta DN povsem objektivni momenti »nevarnosti novih zapletitjave«, ne pa navadna propaganda, ki predstavlja lahko samo pobožno željo tistega, ki jo vrši.

V bolgarski notranji politiki se napovedujejo važne izpremembe

Sofija, 9. septembra. p. Takoj po povratku iz inozemstva je kralj Boris začel proučevati politični položaj v Bolgariji in se od včeraj dalje vrste na dvoru avdiencie ministrov in politikov. Včeraj je bil v večurni avdienci predsednik vlade Kjuselvanov, za njim pa je kralj sprejel še vojnega ministra generala Lukova, pravosodnega ministra Karadjova in notranjega ministra

Krasnovskega. V teku današnjega dne so bili v avdienci vsi ostali člani vlade, za jutri pa so napovedane avdiencie vseh uglednejših voditeljev in politikov bivših političnih strank. Sredi je imela vlada sejo, ki je trajala od 16. do 22. V političnih krogih napovedujejo važne izpremembe v bolgarski notranji politiki.

Kongres Fidaca

Varšava, 9. septembra. a. Tu se je vršil danes 17. kongres medzavezniške federacije bivših bojevnikov. Otvoritvi so prisostovali tudi predsednik vlade, zunanji in vojni minister ter ves diplomatski zbor. Jugoslovenska delegacija je položila na grob poljskega neznanega junaka srebrni venec in srebrno žaro s prstjo z groba jugosl. neznanega vojaka.

Na kongresu so razpravljali med drugimi perečimi vprašanji zlasti o ustanovitvi nove mednarodne zveze bivših bojevnikov, ki bi vanjo stopile vse vojne organizacije vseh držav, dalje o aktivni udeležbi pri akciji za mirovni kongres v Bruslju ter o sodelovanju zaveznikov in bivših sovražnih bojevniških organizacij za ohranitev in utrditev svetovnega mira. Ustanovitev nove mednarodne federacije bivših bojevnikov je bila odgojena do konference, ki se bo novembra vršila v Rimu. Udeležba na kongresu miru v Bruslju je bila s 7 glasovi proti enemu (Čehoslovaška) odklonjena; 4 so se vzdržali glasovanja. Vprašanje o sodelovanju med zavezniki in nekdanjimi sovražnimi bojevniškimi organizacijami so spravili v zvezo z vprašanjem ustanovitve nove mednarodne federacije.

Za novega predsednika FIDACA je bil izvoljen Italijan g. Delcroi, za podpredsednika soglasno Jugosloven Ljubomir Stefanović.

Kongresisti so po slavnostni sklepni seji napravili izlet iz Varšave v Gdino, nato pa so se odpravili v Krakov in prisostvovali veliki svečanosti polaganja prsti z vseh bojišč na grob maršala Pilsudskega.

Nemški bojevniki pridejo v Jugoslavijo

Beograd, 9. septembra. p. Sredi meseca bo prispela v Jugoslavijo večja skupina bivših nemških bojevnikov, ki so sodelovali v bojih v Srbiji. V Beogradu jim pripravljajo svečan sprejem. Po oficijelnih posetih v Beogradu se bodo odpravili v Smederevo, kjer bodo obiskali tamošnje nemško pokopališče, na katerem je pokopanih več sto nemških vojakov, padlih v bojih 1915. Od tu bodo posetili razna bojišča. Nato bodo odpotovali na Jadran, na povratku pa se bodo za par dni ustavili v Sloveniji.

Cankarjeva ulica v Pragi

Praga, 9. septembra. p. Na središču seji praškega mestnega sveta je znani prijatelj Jugoslavije dr. Peter Zenkl predlagal, naj nekatere praške ulice dobe imena po znanih jugoslovenskih kulturnih prvakih. Med drugimi je predlagal, naj dobi Praga tudi Cankarjevo ulico. Predlog proučuje sedaj poseben osek. sklepali pa bodo o njem na prihodnji seji mestnega sveta.

Trgovinska pogajanja z Italijo

Rim, 9. septembra. p. Jugoslovenska delegacija za trgovinska pogajanja z Italijo je sredi prispela v Rim. Dopoldne ob 10. je bil v palači Chigi otvoritveni sestanek obeh delegacij. Konferenco je otvoril predsednik italijanske delegacije pooblaščen minister Janini, direktor trgovinskega oddelka zunanjega ministrstva. Na današnji prvi seji je bil določen način dela ter so bile izvoljene razne komisije za proučevanje posameznih vprašanj.

Stavka v »Teksti« končana

V tovarni trakov in čipk »Teksta« na Teznu pri Mariboru bodo začeli stavkajoči delavci v četrtek 10. t. m. zopet z rednim delom, in sicer na podlagi posebnega sporazuma med vodstvom tovarne in delavstvom. Medzno vprašanje se je po dolgotrajnih pogajanjih rešilo tako, da bo omenjena tovarna na dopolnila kolektivne pogodbe zvišala mezde za 10 odstotkov.

Smrt v gostilni

Ljubljana, 9. septembra. Policija je bila okoli 18. obveščena, da leži v gostilniški sobi »Pri Petru« na Tržaški cesti neznan mrtva ženska. V gostilno se je takoj podala policijska komisija, ki sta jo sestavljala policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik Kete. Zdravniški pregled je ugotovil, da je ženska zadela kap in da ni umrla nasilne smrti. Pokojnica se piše Marta Levec, rojena 6. septembra 1891 v Ljubljani, pristojna v Mariboru, stanujoča v Langusovi ulici 5 kot zasebnica. Tрупlo so prepeljali v mrtvašnico sv. Jožefa, od koder bo jutri pogreb.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročilo: Ciklon s središčem nad Nemčijo povzroča oblačno in deževno vreme v srednji in jugovzhodni Evropi. Visok pritisk nad Francijo in Španijo. Jasno nad Sredozemskim morjem in v zahodnem delu Balkanskega polotoka. V Jugoslaviji se je zjasnilo na zahodu, oblačno vreme z deževjem pa prevladuje na vzhodni polovici. V zadnjih 24 urah je deževalo v večji zahodni polovici.

Zemunska vremenska napoved za danes: Prevladovalo bo oblačno z jasnostjo v zahodnih in severozahodnih krajih. Deževalo bo morda še tu pa tam v vzhodni polovici. Temperatura bo še padla.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Nekoliko toplejše in boljše vreme, ki pa ne bo trajalo dolgo.

Resolucije CMD

Na glavni skupščini Društva sv. Cirila in Metoda ki je bila v torku v Mariboru, so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Izjavljamo, da je CMD, ki je bila skozi 50 let glavna nositeljica narodno-obrambena dela, tudi v naši narodni državi še vedno nujno potrebna, ker nam sprito današnjega imperializma in revizionizma nekaterih držav ne morejo mednarodne pogodbe in državne zveze nuditi zadostnega varstva.

2. Zavedamo se, da je ne samo naše Podravje in Pomurje ter nekateri drugi predeli, temveč da je več ali manj vsa Slovenija obmejno ozemlje, ki kategorično zahteva, da je v obrambnem delu združen ves narod.

3. Pozivamo vse tiste, ki iz katerihkoli razlogov stojijo Ciril-Metodovi družbi brezbržno ob strani, da opustijo to malo častno, zato pa tem bolj škodljivo stališče nevtalnih nezainteresiranih opazovalcev, marveč da vstopijo v naše vrste kot aktivni in poštenovalni sodelavci.

4. Rotimo vse Slovence, da naša politična diferenciranost ne sme iti nikoli tako daleč da bi se slovenska stranka v dosego strankarskih ciljev vezala z narodnim nasprotnikom.

5. Spoštujemo sedanjo državno mejo, ki pa za naše brate tam preko nikdar ne

more biti obenem kulturna meja, temveč zahtevamo za nje manjšinske pravice vsaj v tej meri, kakor jih tuje manjšine uživajo v naši državi.

6. Vidimo v močni Jugoslaviji in v naši narodni dinastiji najtrdnjšo oporo in edino rešitev, v ta namen smo vsak čas pripravljeni tudi za najtežje žrtve.

Obisk bolgarskih veterinarjev

Beograd, 9. septembra. AA. V drugi polovici meseca septembra bo obiskalo našo državo 45 veterinarjev iz Bolgarije, članov zveze bolgarskih veterinarjev. Vrnili bodo obisk jugoslovenskemu veterinarskemu združenju, čegar člani so lani maja obiskali več bolgarskih mest. Na potovanju po Jugoslaviji bodo bolgarski veterinarji odšli na Oplenac in položili venec na grob pokojnega kralja. Nato pojejo v Novi Sad ogledat si zbiranje »Karadjordjevo«, potem v Zagreb, Krizevec, Ljubljano, na Bled, v Split, Dubrovnik, Sarajevo in Vrnjačko banjo. Bolgarski veterinarji bodo prispeli v Beograd 15. septembra.

Kupuj domače blago!

Naši kraji in ljudje

Nj. Vel. kraljica Marija v Šmihelu

Nova dobrodelna ustanova pride pod pokroviteljstvo Nj. Vel. kraljice Marije, ki je najpoštennejša zaščitnica in dobrotnica malih sirot in drugih revežev. Na sliki vidimo Nj. Vel. kraljico na samostanskem dvorišču De Notre Dame v Šmihelu s celotnim pripravljavnim odborom za postavitev dolenske sirotišnice, ki bo nosila ime Nj. Vel. kraljice

Nj. Vel. kralj v Mariboru in Celju

Od ust do ust je šla vest o njegovem prihodu — Množice so ga navdušeno pozdravljale

Maribor, 9. septembra.

Pred današnjim rednim jutranjim ljubljanskim brzim vlakom je vozil od 2.45 dvorni vlak, v katerem je bil naš mladi kralj Peter II., v osrje naše Priekije. Ob 7. zjutraj je dvorni vlak obstal v Ljutomeru, od koder se je Nj. Vel. kralj Peter II. v spremstvu svojega angleškega učitelja in adjutanta Cezarevica pripeljal z avtomobilom preko Radgone in Slovenskih gor v Maribor. Pred Mariborom je v Kerencičevi gostilni na Pesnici s svojim spremstvom južinal in malo pred 11. dopoldne prispel v Maribor. Peljal se je po Aleksandrovici cesti in Vetrinski ulici, preko Glavnega trga in državnega mosta proti Polbrezju, kjer sta se oba avtomobila obrnila in nato preko Nasipne ulice ter Tržške ceste prispela nazaj v mesto. Po mestu se je v trenutku razvedelo, da je prispel kralj in je šla novica od ust do ust. Kralj se je pripeljal preko Vetrinske ulice pred Kančovo drogerijo v Slovenski ulici, kjer je kupil dva filma. Med tem se je pred trgovino zbrala velika množica ljudi, zlasti mladine, ki je mladega kralja navdušeno pozdravljala. Potem se je kralj odpravil na staro mestno pokopališče ob Strossmayerjevi ulici, kjer mu je prof. Baš razkazal nektere grobove, med drugimi Slomskov in Tomšičev. Pred pokopališčem se je zbrala tudi velika množica. Prispeli so tudi gojenici Deželne doma v bližini in zlasti mnogo šolske mladine, ki se je pravkar vračala iz šol in je kralju veselo in navdušeno vzklikala. Kralj je s prisrčno ljubeznivostjo od-

zdravil mladino, nato pa je stopila predenj dijakinja Ljuba Založnikova, ki mu je izročila lep šopek cvetlic. Kralj ga je sprejel s prisrčno zahvalo, nato pa nadaljeval vožnjo na Mariborski otok, kjer je slikal tamonje krasne kopališke naprave, ki so mu bile zelo všeč, ter fotografiral dijakke Skofiča, Capudra, Gajška in Folerja, ki so se takrat kopali v bazenu. Kralj se je z Mariborskega otoka odpravil proti Dravogradu. Med tem je na postajo Otiški vrh pri Dravogradu prispel dvorni vlak. Kralj je obedoval, nato pa se je preko Slovenjgradca vrnil na Bled. Na mariborskem glavnem trgu in vzdolž Koroške ceste se je zbrala ogromna množica ljudi, ki je mislila, da se bo kralj z Mariborskega otoka vrnil še nazaj v mesto, in ki ga je hotela pozdraviti. Razšla se je šele po dolgem čakanju, ko se je izvedelo, da je kralj nadaljeval svojo pot proti Dravogradu.

Celje, 9. septembra.

Na povratku iz Dravske doline na Bled je prispel Nj. Vel. kralj Peter II. popoldne v Celje. Ob 16.30 je privožila iz Dravograda na celjsko postajo izvidnica, ob 16.40 pa je prispel dvorni vlak. Kralj je izstopil iz vlaka, si ogledal peron ter fotografiral hrib Sv. Jožefa, stari grad in dvorni vlak. Po 10 minutnem postanku je zopet vstopil v svoj vagon ter se z dvornim vlakom odpravil proti Bledu. Pri vstopu na kolodvor se je zbrala velika množica, ki je kralja navdušeno pozdravljala. Kralj je odzdravil z mahanjem rok, dokler ni vlak zapustil postaje.

ga dneva. Tega pa ljudstvo ni krjivo, pač pa na eni strani vodstvo razstave, na drugi pa prireditelji slovenskega dneva. Slovenci se pač, pravi list, le počasi pripravimo za tako narodno stvar, toda, kadar se pripravimo, takrat opravimo temeljito delo. Pred 14 dnevi še ni nihče vedel, da bo na razstavi slovenski dan. Dan je bil morda določen, toda odgovorni činitelji niso storili potrebnih korakov, da bi ljud-

stvo nanj opozorili in pripravili. V nekaj dneh pa v slovenski naselbini ni mogoče ustvariti čudežev. Slovenski dan bi moral biti naznanjen v slovenskem časopisju vsaj dva meseca prej, da bi se društva nanj lahko pripravila. Videjmo sicer sčuden nastop narodnih noš, sčuden nastop naše mladine, naših pevskih zborov, toda vse premalo nas je bilo, Slovenci v Clevelandu so zmogli, da pride najmanj 20.000 mož. Žena in mladina na razstavo. Slovenci smo kakor Američani. Dosti časa potrebujemo, da kaj naredimo, kadar smo pa pripravljani, tedaj se znamo tudi pokazati.

V duhu jugoslovensko-bolgarske sloge

Sestanek bolgarskih in srbskih cerkvenih dostojanstvenikov v Sremskih Karlovcih — Nikdar več nesporazuma med Bolgari in Jugoslovenci

Novi Sad, 9. septembra.

Delegacija bolgarskega episkopata, ki je v nedeljo v Beogradu prisostvovala slavnostim v proslavo kraljevega rojstnega dne, je včeraj na povabilo patriarha srbske pravoslavne cerkve obiskala Sremske Karlovice. Na postaji je bil gostom prirejen veličasten sprejem. Gostje so obiskali razne ustanove srbske patriarhije, potem pa jim je bil v patriarhijskem dvoru prirejen obed. Dostojanstveniki bolgarske in srbske pravoslavne cerkve so ob tej priliki lepo manifestirali jugoslovensko-bolgarsko vzajemnost.

Ko je patriarh Varnava pozdravil goste, je naglasil, da so Sremski Karloviči kulturni Sion srbske pravoslavne cerkve. Sremski Karloviči so njena prva, Beograd pa druga rezidenca. Zaradi tega je patriarh smatral za svojo dolžnost, da izkaže gostoljubnost dragim gostom baš v Sremskih Karlovcih. Z besedami: Drug drugemu smo podali roko bratstva in na tem temelju zidamo našo bodočnost — je patriarh Varnava zaključil svoj pozdravni govor.

Sofijski mitropolit Stefan pa je v svojem govoru naglasil:

Hvaležni smo, ker ste nas sem pripeljali, da izpopolnimo svoje vtise o vaši veliki domovini. Domov se bomo vrnili s trdno vero, da ne morejo nikdar več nastati nesporazumi med Bolgari in Jugoslovenci. Odhajajoč iz tega žarišča pravoslavja, bomo prinesli seme našega dubovnega odnosa, zakaj naš in vaš narod sta v bistvu ista.

Govoril je tudi predsednik združenja bolgarskih svečnikov v Sofiji prota Andrejev, ki je naglasil, da mora baš duhovščina delovati za vzajemnost Bolgarije in Jugoslavije. Mi duhovniki smo narodu najbližji in zaradi tega moramo biti verni tolmači njegovih želja.

Popoldne so bolgarski cerkveni dostojanstveniki obiskali Novi Sad, kjer so bili tudi slovesno in prisrčno sprejeti, zvečer pa so odpotovali v Beograd, od tam pa potujejo v Južno Srbijo, kjer bodo ostali še teden dni kot gosti srbske pravoslavne cerkve.

Načrti Društva Slovencev v Beogradu

Poleg kulturnih tudi važne socialne naloge

Beograd, 7. septembra.

V počitniških dnevih je odbor »Društva Slovencev« v Beogradu, ki predstavlja današnje najmočnejše slovensko organizacijo v prestolnici, pripravil načrt svojega dela za bodočo sezono. Po programu, ki ga je odbor zasnoval, se obeta še večja aktivnost kakor v preteklem letu. Prosvetni odsek pripravlja več prosvetnih večerov in javnih predavanj, ki naj ustvarijo podlago za ustanovitev slovenske ljudske univerze v Beogradu. V začetku oktobra namerava prirediti Prešernov večer v proslavo 100-letnice Prešernovega »Kreta pri Savici«. Prešernov večer bo najbrže prenašala tudi beograjska radio postaja. Poleg tega bo odsek priredil v društvenem okviru tudi še v oktobru nekaj javnih predavanj. Predavanja se bodo vršila ob

papirju, marveč v dejanju služil svojemu namenu.

Odziv za akademski podporni fond, ki ga je izdalo vodstvo tega fonda pod predsedništvom g. dr. K. Šmida, člana glavne kontrole, ni bil povsem zadovoljiv. Vendar se v fond počasi steka denar in vodstvo tega fonda bo moglo že v letosnji školski dobi krepko podpreti članke akademskega odseka, ki so po večini revni slovenski akademiki. Naših akademikov je bilo letos včlanjenih v »Društvo Slovencev« Beogradu 72. Letos se obeta še večji dotok naše akademske mladine. Upamo, da se bodo vsi naši intelektualci, zlasti oni, ki zavzemajo visoke in lepe položaje bodisi v državnih ali privatnih službah, odzvali želji vodstva tega fonda in s tem dokazali svoje razumevanje za težak položaj naše akademske mladine, ki je po večini navezana na grenek študentski kruh.

Pevski odsek je pred veliko odločitvijo: da osnuje poleg že obstoječega moškega še ženski zbor. Na ta način bi dobili močan mešani pevski zbor, ki bi dočela ustrezati potrebam beograjskega življenja in ki bi imel široko in hvaležno polje svojega udejstvovanja.

Toda z vsem tem se ni zaključil program društvenega dela za bodočo sezono. Gospodarski odsek ima v načrtu ustanovitev zadruge »Slovenski dom«, ki bo prevzela naše ogromno delo za bodočnost, da pripravijo in zbere vse potrebno za ostvareitev davne želje beograjskih Slovencev zgradbo slovenskega doma. Gospodarski odsek namerava ta svoj načrt o ustanovitvi zadruge realizirati še v mesecu oktobru.

Tako bo potekalo društveno delo »Društva Slovencev« v Beogradu v prihodnjem delovnem letu nad vse živahno. Članstvo bo našlo dovolj prilike, da prispeje na pomoč odboru in mu olajša njegovo delo.

Samo še danes ob 16.30 in 20.30

»POPOLNA OLIMPIADA«
»GANGSTERJE«
Sylvia Sidney

v velefilmu pustolovščini in ljubezni
Jutri težko pričakovani velefilm:

JAN KIEPURA
DAJ MI TO NOČ!

Cene: Din 3.50 do 6.50

KINO MOSTE

Smrt vzorne učiteljice

Kamnik, 9. septembra.

V ljubljanski bolnišnici je v torek zjutraj v 59. letu starosti umrla gđ. Marija Kratnarjeva, upokojena učiteljica iz Kamnika. Doma iz ugledne Kratnarjeve rodbine v Kamniku, je bila najprej 7 let učiteljica v Vodicah, nato pa do upokojitve 25 let v Kamniku. Kot edini učiteljica na deški osnovni šoli ji je bila poverjena naloga, da da osnovni pouk najmlajšim šolarjem. Nad 1000 učencev, cela mlajša kamniška generacija tja do 30. leta, je dobila prvi pouk v šoli od gđ. Kratnarjeve.

V hvaležnem in svetlem spominu bo ostala vsem, saj je bila poleg strogosti tako blaga in dobra. Razumela je otroško dušo in jo znala oblikovati in usmerjati k dobremu, tako da je upravičeno slovela kot ena najboljših učiteljskih moči daleč naokrog. Odlikoval jo je veder humor in velika požrtnost, s katero je sodelovala pri kamniških društvih. Kot izborna solopevka je z uspehom nastopala pri koncertih Salonskega orkestra, v cerkvi in pri raznih prireditvah. Vedno je rada žrtvovala svoj prosti čas narodnemu in kulturnemu delovanju v Kamniku.

Danes so jo pripeljali iz Ljubljane v Kamnik in jo položili na mrtvaški oder v rojstni hiši na Šteti. Odhoda bo jutri, v četrtek ob 16. pogreb na kamniško pokopališče na Zale.

Kino Union, tel. 22-21

Danes poslednjič ob 16., 19.15 in 21.15

ANA KARENINA

Z božansko GRETO GARBO

v gl. vlogi.

Poslednja prilika, da si ogledate ta umotvor!

Visoki gostje na velesojmu

Pretekli ponedeljek so obiskali ljubljanski velesojm Nj. Vis. knežinja Olga, njena mati knežinja Jelena in oče knez Nikola. Visoki gostje so se izredno zanimali za lepo urejeno lesno razstavo in se o njej izrazili zelo laskavo. Posnetek je bil napravljen v trenutku, ko so odhajali iz lesene lope.

Gluhonemi so zborovali!

Ljubljana, 9. septembra. Nad 120 delegatov vseh organizacij gluhonemih iz naše države in inozemstva se je zbralo dne 5. in 6. t. m. v Ljubljani, da čim dostojneje proslavijo šletnico ustanovitve »Društva gluhonemih« v Ljubljani. V nedeljo dopoldne so imeli v Rokodelskem domu slavnostno zborovanje, katerega so se udeležili tudi odposlanci iz Cvetova in Gradca. Glavni govornik tiskarar g. Sitar je pozdravil zborovalce v slovenski srbohrvaščini in nemščini ter v imenu zborujočih odposlal Nj. Vel. kralju Petru II. vdanošno brzojavko s prošnjo, da jih mladi kralj podpre v trpkem življenju. Nadalje je orisal neprijeten položaj izsolanih gluhonemih v današnji družbi in omenil predsedke ljudi glede sposobnosti gluhonemih za delo. Vsi gluhonemi bi si lahko služili sami kruh, ako bi bili vsi v šolah izobraženi in njih ne bi ostal v breme občine in družbe. Vsi so kot izdatna delavna moč enakovredni državljanji naše domovine in ne ljudje drugega reda. Končal je z zahtevno po šolah, katerih pa imamo pri nas za tako veliko število šoloobvezne gluhoneme mladine veskar premalo. Zavodi so v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Jagodini. Ljubljanski zavod je prenapolnjen, a mnogo gluhonemih je kljub temu še doma. Kam z njimi?

Prav značilna je z velikim odobravanjem sprejeta resolucija, kjer zahtevajo čamo ono, kar drugi polnočutni državljani že imajo: uzakonjene šoloobveznosti za vse gluhonemo mladino, temu številu zadostno novih zavodov ali pa vsaj povečanje sedanjih; možnost izučitve vseh profesionalnih obrti ter zaposlitev kvalificiranih gluhonemih delavcev v državnih podjetjih. Končno naslavljajo na oblast prošnjo za osebno varnost v prometu po vzgledu drugih držav, kjer imajo gluhonemi kolezarji posebne vidne značke, s katerimi opozarjajo druge vozače na svojo napako. Če ne to, pa vsaj enake določbe glede kolezarjenja gluhonemih naj vladajo v naši državi. Tako sme v Ljubljani gluhonemi kolezariti, v Zagrebu pa ne. Res, solucijo so podpisali samostojni obrtniki gluhonemi zelo vidnih položajev: Ciril Sitar, tiskarar v Ljubljani, Ciril Svetek, gravir v Ljubljani, Anton Černe, graver iz Istana, Franc Šosterič, litograf iz Most pri Ljubljani, A. Vidčnik, čevlj. mojster z Laškega, Franc Sturm, predsednik Društva gluhonemih v Ljubljani, Matej Janošević, elavec v Državni tiskarni v Beogradu, Jovan Nikezić, risar v kartografskem inštitutu v Beogradu, Viljem Hochwald, litograf pri mestnem načelnstvu v Mariboru in drugi.

Popoldne so imeli gluhonemi iz Ljubljane v isti dvorani 2. šaljiva prizora, hoteč pokazati tovarišem uspeh svojega petletnega društvenega dela. Slovesni igri je prisostvovala tudi mnogo drugih prijateljev gluhonemih in učiteljski zbor ljubljanske gluhonemice z g. ravnateljem Grmom na čelu. Nadleže so zastopali g. dr. Steška podporno društvo za gluhonemo mladino v Ljubljani, g. kanonik Stroj A. ožjajd pri Rokodelskem domu. Igrokaza sta prav poseben potkus in dobra zamisel, kako se lahko gluhonemi vadijo v govoru po izstopu iz šole. Naj še omenimo značilno skupno prvega igrokaza, ki je bila nekaka revija vseh stanov, ki jih zavzemajo gluhonemi v praktičnem življenju, kakor mizar, čevljar, krojač, kipar, elikar, pisar, tiskar, zobotehnik, kovač, litograf, gospodinja, modistka, sluga itd. dokazujejo s tem nesmiselnost predodgovor o nezmogljivosti gluhonemih za važna in odgovorna dela. Nastopajoč zavzemajo tudi v resnem življenju stan, katerega so predstavljali na odru.

Na svoji prireditvi je Društvo gluhonemih v Ljubljani lahko ponosno, ker tako delo vodi k resničnemu poplmenitvenju gluhoneme duše. V takih trenutkih imajo nesrečne duše vsaj malo veselja in izpremembe v svojem težkem življenju.

Prisravljam, da se še več desetletij govori o povečanju ljubljanskega zavoda, ki je bil zidan l. 1900 za 50 otrok. Sedaj se drena v njem 111 otrok. Letos je prošlo za vsot 40 otrok; sprejetih bo pa zaradi prenapoljenosti največ 14 nesrečnikov. Zato vzklikamo z g. Sitarjem tudi mi: »Kam z drugimi?« z željo, da bi oblasti že enkrat pričele resno obravnavati vprašanje povečave ljubljanskega zavoda.

Naročniki ponedeljskega

»Jutra« prejemajo revijo

»Življenje in svet« zastoj.

STENJKA RAZIN

Herojstva legendarnega junaka, ki ga opeva ruska balada
»Volga, Volga...«
JUTRI VELIKA PREMIERA
V KINU UNIONU

Sloves našega Jadrana

je obisk angleškega vladarja razširil po vsem svetu
Zanimiva razstava dokazov

Dubrovnik, 9. septembra.

V izložbah dubrovnike knjigarne in papirnice »Jadrane« je priredila Zveza za napredek turizma zanimivo razstavo izrezkov iz angleškega tiska z najzanimivejšimi članki in ilustracijami, objavljenimi takrat, ko je angleški kralj pilul po našem Jadranu in obiskaval naše kraje. Material je sistematično urejen, pozneje pa bo združen v posebnem albumu. Razstava zelo zanima domačo in tujo publiko.

Zadostuje navesti le nekaj naslovov člankov v angleških listih, da vidi naša javnost, kako laskavo govorijo na angleškem o naših krajih in kako lahko od teh lepih ocen pričakujemo. Tako je velika ilustrirana revija »The Sphere« naslovila lepe članke in krasne reprodukcije z velikim naslovom »Zgodovinska in romantična Dalmacija — torišče kraljevega potovanja«. Revija »Casualcade«, ki je spremljala kralja ves čas potovanja, je prinašala najrazličnejše opise jahte, s katero je potoval, in krajev, v katerih je pristal. Velik članek te revije o letopisih naših obmorskih krajev pa nosi naslov v našem jeziku: »Živijo!« »Yorkshire Evening Post« objavlja več člankov pod skupnim naslovom »Raj kakor v sanjah — Dalmatinska obala, kjer je kralj na odmoru.« »Birmingham Gazette« pa je še pred kraljevim prihodom v naše kraje objavila več člankov pod skupnim naslovom »Kaj bo kralj videl? — Vzdolž obale iz bajnih pripovedk«.

Mnogi listi pozivajo čitance, naj potujejo za kraljem ter obiščejo prelepe kraje, ki jih je on videl. Ilustrirani list »Weekly Illustrated« je opremil članke s krasnimi reprodukcijami z velikim naslovom »Pojdite za kraljem«. Negledno je število najrazličnejših vestij v zvezi s kraljevim bivanjem na našem Jadranu v listi »Morning Post«, »Daily Telegraph«, »Daily Sketch«, »Edinburgh Evening News«, »Sunday Chronicle«, »Nottingham Journal«, »Northern Echo«, »Manchester Guardian«, »News Review«, »Daily Express«, »Times«, »Financial Times«, »Daily Mirror«, »Daily Herald«, »The People«, »Daily Mail«, »John Bull« itd.

Vseh izrezkov iz teh in mnogih drugih listov sploh ni bilo mogoče razstaviti. Če bi pestro kolekcijo dopolnili z izrezki iz listov najvažnejših britanskih dominionov

in iz ameriškega tiska, kakor tudi iz raznih evropskih držav, bi imeli ogromen album in tudi pogled na neprecenljivo propagandno akcijo vsega svetovnega tiska za naš Jadran in dalmatinske kraje.

Ameriški tisk zastopajo na razstavi samo največji listi. Razstavljena je n. pr. prva stran »New-York Timesa«, ki ima več člankov pod skupnim naslovom »Privlačnost Dalmacije — njena slikovita obala, ki jo obiskuje angleški kralj«. Podnaslovi ilustriranega članka pa se glasijo: Hoteli in plaže. Raj turistov na otokih, Kraji vina in medu, Korčulanski gozdovi, itd. Vsi listi posebno poudarjajo romantično lepoto Dubrovnika in njegove zgodovinske znamenitosti.

Svetovni tisk je, kakor je razvidno iz kratkega opisa opisa »Jadrane« razstave, napravil ogromno propagando za naš Jadran in obmorske kraje, zdaj pa morajo seveda naše turistične organizacije in posamezni kraji ob našem lepem Jadranu skrbeti, da bo ta reklama ostala učinkovita.

Slovenski dan v Clevelandu

Cleveland, septembra.

Na veliki jezerski razstavi v Clevelandu, o kateri je »Jutro« že poročalo, so dobili tudi Slovenci svoj oddelk in vodstvo razstave jim je naklonilo poseben dan, da lahko pokažejo svojo moč in svoje kulturne gibanje. Prilika je bila dana in slovenskega dne se je udeležilo iz Clevelanda in okolice kakih 3.000 Slovencev. Angleško časopisje je pisalo, da je bila slovenska prireditev prav lepa in zanimiva. Ravnatelj razstave se je o njej laskavo izrazil ter zapisoval, da ga je s svojjo pestrostjo in dobrim obiskom presenetila, generalni komisar Zedinjenih držav pa je na razstavi posetil slovensko prireditev, kar do sedaj še ni storil nobeni drugi narodnosti. Izjavil je, da se čudi Slovincem, o katerih je toliko slišal, kako majhen narod so, da imajo tako visoko razvito narodno zavest in zgledno stopnjo kulture.

Ameriška Domovina je sicer beležila te laskave pohvale, naglasila pa je, da ne more biti zadovoljna z uspehom slovenske

nedeljah dopoldne. Predavali bodo slovenski beograjski intelektualci.

Dramski odsek je že pričel z vajama za županičjevo dramo »Vroniko Desejško«, katero misli društvo uprizoriti zadnjo soboto v oktobru. Tej predstavi bodo sledile druge in odsek ima v svojem letošnjem repertoarju dela Cankarja, Krefeta, Vomerbergerja, Finžgarja in drugih slovenskih dramatikov. Društvo se je namreč odločilo, da daje prvenstvo dela domačih umetnikov in tako seznanja tudi srbsko publiko s slovensko književnostjo.

Propagandni odsek ima v načrtu ustanovitev društvenega glasila, katerega prva številka bi izšla že za vpriizoritev »Vronike Desejške«. Glasilo bo namenjeno v prvi vrsti društvenim članom, in jih bo obveščalo o društvenem delu in bo hkrati služilo tudi kot povabilo na vsakokratno javno prireditev. Poleg zgolj informativnih člankov bo prinašal list tudi reportažo iz življenja beograjskih Slovencev ter vseh številnih kolonij naših rojakov, ki so razstreseni po našem jugu. Po dosedanjih izglelih ima list že zagotovljeno materialno stran in se bo najbrže že v teku bodoče sezone spremenil v periodično publiko.

Adresar beograjskih Slovencev je našel veliki odziva v vseh tukajšnjih slovenskih krogih. Beograjski Slovenci z veseljem posegajo po adresarju, ki jih opozarja na samostojne poklice, ki jih izvajajo Slovenci v prestolnici.

Prireditveni odsek bo organiziral v oktobru skupen članski izlet v beograjsko okolico. V načrtu sezonega dela pa ima Martinov, Miklavžev in Silvestrov večer ter kasneje plesno prireditev.

Socialni odsek namerava letos razširiti svoj delokrog s tem, da osnuje splošni podporni fond, iz katerega bo lahko jabil bedo onim številnim slovenskim družinam, ki jih bo zima našla nezaščitene brez tople obutve in hrane. Tudi letos bo delal roko v roki z agilnim slovenskim ženskim podpornim društvom, v katerem je zbrano naše socialno čuteče žensstvo. Delo tega odseka bo najtežje, ker je bede pri naših ljudeh v prestolnici veliko, dobrih src pa bolj malo. Da bi bila dana večja možnost podpiranja, namerava izdati društvo vsem svojim članom poziv, da prispevajo po svojih močeh in prostovoljno svoj obus za lajšanje socialne bede naših ljudi! Priprani smo, da ne bo novoustanovljeni splošni socialni fond samo na

Domače vesti

* Dr. Andrija Stampar v Zagrebu. Te dni je prišel v Zagreb iz Kitajske preko Rusije na odlični zdravstveni reformator podpredsednik zdravstvenega oddelka Lige narodov dr. Andrija Stampar. Prišel je s sprejeli številni njegovi poklicni tovariši, bivši sodniki, učenci in prijatelji. Ze ob prihodu je pripovedoval mnogo zanimivega o zdravstvenih ustanovah, ki so bile v zadnjem času organizirane na Kitajskem in v Rusiji. Oblebil je, da bo o tem tudi predaval.

* Velik uspeh ravnatelj Karla Sancia. Naš priznani umetnik in pedagog g. Iv. Karlo Sancia, ravnatelj Glasbene Matice v Celju, je položil pred izpraševalno komisijo konservatorija v Gradcu z odličnim uspehom izpit umetniške zrelosti iz violinske mojstrske visoke šole. Iskreno čestitamo!

* Šibenik bo središče inozemske filmske industrije za Dalmacijo. V kratkem bo prišla v Šibenik filmska skupina, ki bo prila sestavljati film »Kraljica koralov«. Film bo posnet v raznih dalmatinskih krajih, največ scen pa na otoku Zlarinu. V tem filmu bosta nastopala naša znana igralca Svetislav Petrovič in Ita Rina in nekateri prvaki nemškega filma. V filmu bodo ovekovrečeni ne samo naši ribiči, marveč tudi dalmatinska pesem, običaji in narodna noša. Film bo predvajan v erbohrvatskem in nemškem jeziku. Filmski operater Licht in njegov tovariš pa sta prišla te dni v Šibenik, da slikata kraje, ki jih je obiskal angleški kralj. Obiskala bosta Biograd, Novigrad, Molat in Rab. Ko bo snemanje končano, bo film sinhroniziran in po vsem svetu bo krožil pod naslovom »King Edward in Dalmatiji«. Tako postaja Šibenik važno središče filmske industrije.

Volitve na velesejnu

Lutz-peč — Ljubljana VII.

* Vozne ojašave. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vozno na državnih železnicah: Udeležencem velike narodne svečanosti preboja solunske fronte 13. t. m. v Somboru, Popust velja od 11. do 15. t. m. Delegatom vseh trgovinskih zvez iz vse države, ki se udeležijo kongresa zveze združenj trgovcev iz Novega Sada od 18. do 20. t. m. v Subotici. Popust velja od 17. do 21. t. m. Romarjem v Maribor, Bistrice od 11. do 15. t. m.

* Smrt zaslužnega našega rojaka v Antofagasti. Nedavno je umrl v Antofagasti v Chile v 67 letu starosti naš rojak Anton Lukšič, ki je dolga leta živel v Južni Ameriki. Pokojnik je bil odlični in pošteno delovni član Jugoslovenskega narodnega odbora in poslal je velike podpore našim vojniškim dobrovoljcem. Izdatno pa je podpiral tudi razne nacionalne organizacije na tujem in v stari domovini. Tudi v Antofagasti je užival velik ugled. Bil je poveljnik vseh gasilskih organizacij in častni konzul naše države. Po njegovi zaslugi je nastala v Antofagasti še med vojno najnaprednejša jugoslovenska kolonija. Lukšič se je rodil v Sutivanu na Braču in v tuji se je podal, ko je bil star komaj 17 let.

* Novo najdišče premoga v Tuhinjski dolini. V Loškem potoku nad vasio Loke v Tuhinjski dolini je nekdo našel več kosov črnega premoga. Povsem pravilno je sklepal, da mora biti nekje v bližini sklad črnega premoga, kakršnega so našli pred nekaj leti v Motniku in katerega že izkoriščajo. Po daljšem iskanju so res pod vasio Znojilami našli na najdišču premoga. Teren se nasprej preiskujejo, vendar pa do močnejše žile še niso prišli. Premog je tod istega izvora kakor v Motniku, karoravno pa še boljji. Kljub pomembni najdbi pa ni verjetno, da bi ga našli v večji množini, ki bi za več let zagotovila rentabilnost investicij.

* Prvi sneg na planinah. Na praznik je bilo v Kamniški Bistrici žeganje, h kateremu je prihitelo izredno mnogo izletnikov, kljub temu, da vreme ni obetalo baš najbolje. Zvečer se je vili huda ploha in pritisnil je občuten hlad, kar je dalo čutili.

* Pri hemoroidih, bolečinah v križu, zastojih krvotoka in jetrih in nezadostnem izločevanju iz čreva, nastalem zaradi zaprte, se dosežejo z naravno Franz-Josefovo vodo odlični uspehi. Bolniki radi uživajo preskušeno Franz-Josefovo grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese. Ogl. reg. št. 15485.

da v planinah sneži. Ko so se v sredo jutraj razkadle megle, so res vrhovi Kamniških Alp zableščali v snežni obleki, ki nam že naznanja, da stopamo polagoma v jesen. Grintovec, Skula in vsi vrhovi tja do Ojstrice so dobili snežno kapo, na Planjavi pa je segel sneg skoro do Kamniškega sedla. Seveda pa je pod vplivom zgornjih solenih žarkov kmalu izginil in bo ostal le v nekaterih odsejnih grapah, turisti pa bodo imeli najbrž še dovolj lepih dni za prijetne planinske ture.

* Orkan je opustošil Metković in okolice. V ponedeljek zvečer je divljalo v Metkoviću in okolici strašno neurje. Najprej je močno grmel, potem pa se je utrgal oblak in kmalu so po vseh ulicah drli hudourniki. Med nalivom je zabučal orkanski veter in ciklon, ki je nad mestom bečel komaj minuto, napravil je ogromno škodo. V mestnem parku je povzročil pravo razdejavanje. Polomljene so veje najmočnejših dreves. V nekaterih delih mesta ni ostalo nepoškodovano niti eno poslopje. K sreči ni bilo človeških žrtev. Orkan, kakršen je tokrat divjal, je med ljudstvom znan pod imenom »šijun« in govori se, da je zadnjič tako strašno divjal pred kakimi 50 leti in tudi takrat povzročil veliko škodo. V vsem srežu je škoda ogromna.

* Stoletna zastupljavka izpuščena iz kaznilnice. V okolici Novega Sada je bila pred dolgimi leti starka Amalija Pišljan razkrinkana kot navadna zastupljavka. Obsojila jo je na 15 let in nihče ni mislil, da se bo kdaj vrnila iz kaznilnice. Starka pa je bila deležna amnestije in zdaj se je vrnila iz požarevske kaznilnice, stara baš 100 let. Z amnestijo ji je bilo odpuščenih 7 let ječe.

* Huda nesreča rudarja — invalida. Franc Perk, 21-letni rudar-invalid iz Trbovelj se je vozil s kolesom iz Ljubljane proti domu. Blizu Kala, kjer je velik padec ceste, mu je odpovedala zavora in nesrečni mladenič je padel kakih 5 m pod cesto, njegovo kolo pa je obviselo na nekem drevesu. Deeno nogo si je poškodoval pri delu v rudniku in prejema zaradi tega invalidnino, levo nogo pa si je zlomil pri padcu. Ko je ležal pod cesto, je prošil mimoidoče, da bi mu pomagali, a vsi so se izgovarjali, da ne utegnejo, in mudilo se jim je, ker se je bližala nevihta. Šele čez dve uri mu je pomagal rudar Alojz Jerman, ki je o nesreči obvestil župana in orožnike v St. Lambertu. Z vozom so ponesrečenca pripeljali do Drnovske gostilne v Colnišah, kjer je bil deležen zdravniške pomoči. Potem se ga prepeljali na zagorsko občino, kjer so ukrenili, da je bil odpeljan v ljubljansko bolnišnico.

Raznovrstno usnje in odpadki od jermenov ter surove kože, katere bo prodajalo Združenje usnarjev v petek, dne 11. IX. ob 2. uri popoldne, se lahko danes in jutri ogleda v prostem skladišču tv. J. Lavrič, Dolenjska cesta, Rudnik 24

* Poročila sta se včeraj v trnovski cerkvi v Ljubljani g. Lankole Franjo, trgovca iz Vuhreda, in gđ. Pavlika Koštomaj iz Petrovca. Poročil ju je g. župnik Finžgar. Obilo sreče!

* Mlad agilen sodnik išče primerno mesto odvetniškega koncipienta. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutrac« pod značko »Odvetnik«.

* Smelo potovanje dveh rečnih ladij. V neki švedski ladjeladnici sta stali preko 20 let dve veliki rečni trgovski ladiji, ki sta bili pred svetovno vojno namenjeni za plovo po Volgi. Ladiji sta ostali zaradi vojne v ladjeladnici, njuni lastniki pa so se naselili v Jugoslaviji. Ker namerava naša država obe ladiji kupiti in uvesti v naš rečni plovni park, sta ladiji nastopili smelo potovanje ob obalah Vzhodnega in Severnega morja, Atlantskega oceana, Sredozemskega, Egejskega in Črnega morja, da bi po Dunavu dopluli v Zemun, kjer bi vidrili v Savi čakali na rešitev svoje usode. Obe ladiji imata za seboj več kot 12.500 km namenjenega potovanja, kar je rekord. Ladiji sta imenovani »Franc« in »Indus«, veliki in močni ter imata na razpolago stroje za skupno 1.900 konjskih sil. Čeprav sta bili ladiji zgrajeni že pred 20 leti, menijo strokovnjaki, da bi mogli še dobro služiti svojemu namenu. »Franc« je večji od »Indusa« in spada v vrsto največjih brodov na vsem Dunavu.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škroblieno perilo v najlepšo izdelavo

* Nenavadna trdovratnost in trdoživost obupnega starca. V Sremski Mitrovici si je z nenavadno trdovratnostjo hotel vzeti življenje 73-letni Herman Klein, bivši knjigovodja nekega trgovskega podjetja v Vinkovcih. Zvečer se je z vlakom pripeljal v Mitrovico in se nastanil v nekem hotelu. Za beg iz življenja se je dobro pripravil. Vzel je s seboj vrh, starinski samokres in nož. Najprej se je poskušal obesiti, a ker v sobi ni našel pripravne kljuke, se je ustrelil v usta. Krogla pa mu je prebila samo čeljust. Ko je ustrelil drugič, je samokres odrekel. Potem se je z nožem vrezal v levo roko, a ker je menil, da je to neprimaden način samomora, je zapustil sobo in se odpravil proti kolodvoru. Hotelski uslužbenici, ki so videli, da krvavi, so tekli za njim in ga zatekli baš v zadnjem hipu. Mož se je hotel vreči pod vlak. S silo so ga morali spraviti v bolnišnico. Vzrok njegovega obupa je beda.

Triumph
Trajno goreča
peč za drva

**OKUSNA
POCENI**

Ogromen prihranek
na kurjavi

Proizvod OSJECKE
LJEVAONICE ŽELJEZA I TVOR-
NE STROJEVA D. D. OSJEK
Samoprodaja za Ljubljano: Fran Golob,
za Maribor: Pinter & Lenard.

* Skrivnostna smrt župnika Marka Vezica. Po Šibeniku se je v petek jutraj razširila novica da je bil v Vrhoplju umorjen župnik Matko Vezic, star 70 let. Senzacija je bila tem večja, ker je bil don Marko v Šibeniku in vseh Severni Dalmaciji izredno popularen. V teh krajih je pasel ovce celih 40 let. Udeleževal se je tudi kot pisatelj zlasti pa je bil priljubljen zaradi prijateljev. Znan je bilo o njem, da je hranil precej denarja, deloma v tuji valuti. Zaradi suma umora so bili aretirani cerkovnik ter župnijski hlapec ne dekla. Vezicevo premoženje so cenili na milijon Din.

* Živina umira od žje. Iz Sanskega mosta v Bosni poročajo, da trpijo nekatere vasi v ondnotnem srežu strašno žjo. Pozimi pijejo vodo iz mlak, kar je že čisto povzročilo legar. Poleti pa morajo najmanj po 10 km daleč po vodo. Nekatere vasi pa so od vode oddaljene tudi po 20 km. Marsikatera uboga ženska mora že zarana nastopiti brento za 20 do 30 litrov in se vsa izmučena vrne šele pozno zvečer. Voda zastojuje jedva za kuhanje, za pijačo je ne ostane niti kapljice. Takšno bedno življenje globoko pozeša tudi v problem zakona, porok je vedno manj, porodov seveda tudi. Če se to vprašanje v kratkem ne reši, bodo vasi kmalu opustele, kajti dekleta pravijo: »Rajši ostanem zarjavla devica, kakor da bi bila večna sužnja brente.« Že lani je živina strahovito poginjala od žje, propadlo je okrog 7.000 glav goveje živine in drobnice. Po vaseh vlada nesnaga, ker po pol leta ne morejo oprati perila. Teh sedem vasi je nujno potrebnih rešitve iz trpljenja. Prebivalstvo je voljno pomagati, da se uredijo cisterne in najdejo studenci. Vse delo bi veljalo neprimerno manj, kakor je akode pri živini, ki tudi letos poginja, do čim trpi 18.000 ljudi stalno žjo.

* Kmetijske vremenske napovedi za september. Kakršno vreme prvi dan kane, rado ves mesec tako ostane, pravijo kmetje. Tilen (1.) meglen, grda jesen. Mala maša (8.) že po suknji vpraša. Gad na enoucu po Malem smarnu, potem ne bo hude zime. Če Matej (21.) je ves vedren, prijetna bo še jesen. Na sv. Mateja vreme ugodno, ostane tako štiri tedne prihodno. Če plicese živke pred sv. Mihaelom ne leté, se pred božičem ni bati zime trde. Gróm in tresk o sv. Nikoli, hude vetrove pomeni i. t. d. Prvi dan sept. je dolg 13 ur 7 minut. Do konca meseca se dan skrči za 1 ur 38 minut.

* Izredna pestrost prebivalstva je značilna za predele Južne Srbije, kjer posamezna krajevna imena popolnoma sličejo našim. Tako je v pokrajini Gornji Reki Zirovnica, razen nje pa še cela vrsta vasi, v katerih prebivajo družine, ki imajo pravo-

slavne člane, a ne znajo govoriti srbski, dočim nekatere muslimanske družine ne znajo turški. V neki družini, ki šteje štiri brate, sta dva muslimana, dva pa pravoslavna.

* Pri zaprtju in močinah v prebavi vze-
mite jutraj na prazen želodec kozarec
naravne Franc Jožefove grenčice.

Iz Ljubljane

u— Zakaj tako malo gradbene podjetnosti? V letošnji gradbeni sezoni smo v Ljubljani sicer doživeli nekaj več živahne delavnosti kakor lani, a tudi vse večje stavbe, ki so v delu, še zmerom ne zadostajo, da bi zidarskemu delavstvu nudile tišo mero za poselitve, ki bi kazala, da smo že iz gospodarske krize. Razen pomanjkanja mobilnih denarnih sredstev, ki je pač glavni vzrok gospodarskega zastaja, pa je še cela vrsta momentov, ki v današnjem času pomagajo zavirati življenjski obrat. Eden takšnih vzrokov je brez dvoma tudi nesoglasnost uradnih instanc, ki so jim dodeljene poslednje odločitve v konkretnih stavbnih vprašanjih pri nas. Tako se je na primer zgradba novega trakta ob Mikličevem hotelu nasproti kolodvoru, ki predstavlja eno najbolj velikopoteznih del v tej stavbnji sezoni, v veliki meri zakasnila samo zavoljo tega, ker je mestni gradbeni urad med gradnjo zmerom znova prihajal s predlogi, ki so šli za tem, naj se zgradba novega trakta po vnanjem licu, pa tudi po notranjem ustroju ne bi naslanjala na doseženo hotelsko zgradbo, temveč naj bi se približala sosedni palači Grafike. Zaradi takšne intervencije je morala stavba že v maju 14 dni počivati. Kasneje je stavka prav za toliko dni zavlekla delo, pred kratkim pa je gradbeni urad sporočil lastniku in gradbenemu vodstvu neke nove svoje zahteve, po katerih naj bi dobil vrh novega trakta še nekakšne dozidke, ki jih v prvotnem načrtu ni bilo. Razume se, da takšno postopanje krajevne uradne inštalacije stavbenemu delu nikakor ne gre na roko, v nič manjšo škodo pa ni tak postopek tudi razvoju našega hotelištva in tujskega prometa.

u— Nad 20.000 bolnikov v splošni bolnici. V sprejemnem uradu obče državne bolnice so v seznamu letos sprejetih bolnikov včeraj popoldne prekočili številko 20.000, kar pomeni v obratu našega osrednjega zdravstvenega zavoda vsakega prav nič zavidanja vreden rekord. Številka pomeni, da je na vseh ljubljanskih bolnicah od leta do leta večji, o čemer zgovorno pričajo prenapolnjene bolnišnice. Pri tej priliki vnovič opozarjamo paciente z dežele, naj se v manj nujnih primerih obračajo rajši na manjše bolnišnice v svojem okolišu, da ne bodo brez potrebe večali gneče na prenatrpanih oddelkih v Ljubljani.

u— Pod tramvaj je padel. Na voglu Tyrševe in Masarykove ceste je prišlo popoldne do razburjive prometne nesreče. Brezposeln »strojni ključavničar Josip Cvetković iz Ciglerjeve ulice je tako nerodno zašel med tramvajske vozove, ki sta se prav tam srečala, da ga je eden zagrabil in ga s precejšnjo silo vrzel ob tla. Samo sreča v nesreči je bila, da je Cvetković pri tem odnesel samo nekaj lažjih prask po glavi. Prvo pomoč so mu nudili stražniki s kolodvorске stražnice, nato pa so ga mestni reševalci prepeljali na kirurški oddelok.

u— Belokrajinski dan. Na praznik dne 8. t. m. je bila v Črnomlju in Metliki generalna skušnja za nastop Črnomljevcev in Metličanov na belokrajinskem dnevu v Ljubljani v nedeljo 13. t. m. ob 15. na letnem teledišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Skušnja v obeh mestih je pokazala, da so se naši Belokrajinci za svoj nedeljski nastop z veliko lubeznijo in vestnostjo pripravljali. Vse pleše odnosno narodne igre in običaje spremlja petje izvajalcev. V tem se nastop Belokrajincev bistveno razlikuje od drugih slovenskih plesov, ki se vršijo večina ob spremljevanju godbe. Naši Črnomljalci in Metličani nam bodo zapeli svoje melodije na pristno naroden način, tako kakor jih prepeva preprosti narod, ko pleše svoje igre in kaže svoje običaje. Videli bomo zelenega Jurija, ki ga pripelje v deželo mladina, dalje Črnomljsko kolo, izrazito Metličko kolo. Most, Robčič, Rešetca, Petelinji boj in Turn. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice. Sedeži po 8, 10 in 12 Din, stojišča po 5 Din, dijaška po 3 Din.

u— Državni konservatorij v Ljubljani opozarja na vrstni red sprejemnih izpitov. Danes ob pol 10. je v sobi št. 20 sprejemni izpit iz solopetja, ob 10. pisnični izpit iz harmonije, popoldne ob tri četrti na 4. usli izpit iz harmonije, ob pol 17. je ravnotam sprejemni izpit iz violine. Jutri 11. t. m. ob 9. pa se začne sprejemni izpit iz klavirja, popoldne ob 4. je sprejemni izpit iz orgel, ob 5. pa za čelo in kontrabas. V soboto 12. t. m. ob 16. so sprejemni izpi-

ti za klarinet, rog in trobento. Racionalizirni urniki je v ponedeljek 14. t. m. ob 16. dalje v Hubadovi dvorani. V torek 15. t. m. se začne redni pouk. Vpisuje pisarna konservatorija v dopolnjenih urah.

u— Vpisovanje v brezplačno gospodinjstvo nadaljevalno šolo v Mostah ob 13. t. m. od 8. do 9. ure na osnovni šoli.

Modni atelje „VERA“

Neboščič VI. nadst., telefon 24-63.

zopet redno dela.

u— Društvo »Tabore«. Drevi ob 20.30 članski sestanek s predavanjem. Predaval bo g. V. Bučar o Lužičkih Srbih. Prijatelji društva so vjudno vabljeni.

u— Velika fontana Toneta Kralja na vrli narski razstavi velesejna je bila na praznik prodana.

u— Enoletni trgovski tečaj na mestni šolski realni gimnaziji v Ljubljani. Vpisovanje se bo vršilo 12. in 13. t. m. od 9. do 12.

Iz Celja

u— Celjanka je plesala s predsednikom turške republike. Ob priliki festivala narodnih plesov in pesmi balkanskih narodov je te dni predsednik turške republike Kemal Atatürk plesal v gledališču v Carigradu z visokoškolo-farmaceutko gđ. Milico Vranjekovo iz Celja, hčerko šefa železniške postaje g. Janka Vranjeka v Celju. Gđ. Vranjekova je potovala z nekaterimi drugimi jugoslovenskimi visokoškolkami in visokoškoli v Carigrad na povabilo turške vlade. Gđ. Vranjekovi čestitamo k visoki počastitvi!

u— Vpisovanje v šolo Glasbene Matice v Celju traja še vse te dni v ravnateljevi pisarni. Odlično absolvirana konservatoristka gđ. Zora Ropasova, ki je znana po svojem pevsko in glasbeno vzgojnem delu in je nastopala tudi v Ameriki ter je poučevala na Glasbeni Matici v Novem mestu in na glasbeni šoli Mokranjac v Skoplju, bo letos poučevala solopetje na Glasbeni Matici v Celju. Redni pouk se prične za vse gojence v torek 15. t. m. Ta dan se naj zberejo vsi gojenci in gojenke ob 14. v matičnih prostorih k razdelitvi pouka. Ob primernem številu reflektov bo uveden tudi pouk o glasbeni zgodovini in ostalih glasbenih disciplinah.

u— Celjski mestni svet bo imel jutri ob 18. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odborov.

u— Usoden padec s kolesa. V ponedeljek je padla 29-letna služkinja Antonija Levčeva iz St. Janja pri Velenju, ko se je učila voziti se s kolesom, tako nesrečno s kolesa, da si je zlomila desno nogo. Levčeva so prepeljali v celjsko bolnišnico.

u— Ne pozabite, da se bo prihodnji mesec pričelo novo kolo drž. razredne loterije. Zato poskusite svojo srečo in si nabavite srečke v podružnici »Jutra« v Celju.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 večnim »Rdeči jezdec« in vzočni tednik.

u— Primarij dr. Steinfelser Franc ne ordinira do preklica.

u— Primarij dr. Raišp do nadaljnjega ne ordinira.

Iz Maribora

u— Naša pesem v Dravski dolini. Na vrtu Muljeve gostilne v Rušah je priredilo pevsko društvo Ruše na praznik svoj pevski nastop. Sodelovali so tudi ruški maji harmonikarji in godba domačih gasilcev. Pevski zbor vodi aglini g. Knap, leš, maji harmonikarje pa veba g. Konrad Rankl, uradnik tvornice. Moški pevski zbor je odpel niz narodnih pesmi, ki so bile podane v izredno lepem izvajanju. Maji harmonikarji, 12 po številu, so navdušili z igranjem in prepevanjem narodnih pesmi vse navzočine in so bili deležni toplega priznanja.

u— K 47. skupščini CMD. V včerajšnje poročilo se je vrnila pomoč v zvezi s tukajšnjo II. dekl. mešč. šolo. Pravilno bi se moralo glasiiti: Dr. Lašič poroča, da je do delila ministrstvo prosvete 2. dekl. mešč. šolski šoli v Mariboru naslov šola Sv. Cirila in Metoda in je gotovo razveselilo študentstvo, da nosi ime izmed šol v obsejnem Mariboru to ime.

u— Jugoekta zopet obratuje. V tovarni pletenih Jugoekta je prišlo včeraj do popolnega sporazuma med lastnikom tovarne in stavkajočim delavstvom. Ker je bilo s tem sporazumom rešeno precejšnje medzno vprašanje delavstva, je začela tovarna včeraj z rednim obratovanjem.

u— Nevarno povesje. Včeraj popoldne se je pripeljal po Betnavski cesti na kolesu 26-letni tekstilni delavec Artur Kotler. V istem času je privozil iz Frankopanske ulice v Jezdarsko ulico Slugov tovarni avtomobil, ki je na križišču podrl Kotlerja na tla s tako silo da je dobil mnogoštevne odrgnine na rokah, nogah ter po vsem telesu. Hudo ranjenega delavca so reševalci prepeljali v bolnišnico. Kolo je bilo popolnoma zdrobljeno.

u— Mladji defraudant. Orožniki v Ribnici na Pohorju so aretirali mesarskega vajenca Franca T. iz Slovenjgradca, ki ga je bil nekdo gospodar, mesarski mojster Anton Kuchar iz Slovenjgradca, 3. t. m. poslal s 6750 Din k Sv. Antonu na Pohorju, da bi tamkaj prevel in plačal dva para volov. Vajenec pa ni šel k Sv. Antonu, marveč se je odpeljal do Vuhreda, potem je krenil v Ribnico in Maribor ter v treh dneh zapravil nad 4000 Din. Izročili so ga sodišču.

u— Vlom v župnišče. V Sv. Sebastjanu so v lomili neznani vlomilci v župnišče. Prejclmli so močno železno mrežo in prišli v notranjost hiše. Skušali so izprazniti omaro v obednici in navrtati železno blagajno. Župni upravitelj g. Bejek Janko se je zbudil. Ko je stopil v obednico, je prestrašen zavpil, kakor so vlomilci zbežali.

Rajonske zastopnike

za prodajo aparatov za vesesavne prahu najmoderneje konstrukcije iščemo. Zaradi zelo ugodne prodajne cene se nudi aglinim prodajalcem, ki so se že s tem predmetom uspešno bavili, velika možnost zaslužka. Ponudbe na INTEREKAM d. d. Zagreb, Masarykova 28, pod br. 10/A-21.

Uganka umora

Na brezupni sledi
za morilcem

s Kodeljevega

Ljubljana, 9. septembra.

Preiskava o zagonetnem ciganskem umoru na Kodeljevem, ki jo z veliko vnemo in poštovanostjo vodi višji nadzornik kriminalnih agentov g. Matija Močnik in v kateri je mobiliziran domala ves policijski aparat, se v teh štirih dneh še zmerom ni premaknila z mrtve točke in nobenega konkretnega prijema ni, ki bi prožil upanje, da bo uganka danes ali jutri deležna svoje rešitve. Skozi kriminalni oddelok romajo te dni cele trume ciganov in cigank, ki jih policijski organi iščejo po okolici, pa tudi po bolj oddaljenih krajih Gorenjske, da jih povabijo na kratek razgovor, iz katerega bi se morda mogla izčimti kakršnakoli nit. Toda ves trud in vsa vnema ostajata zaman — cigani vztrajajo pri tem, da ničesar ne vedo in da nikogar ne poznajo, in so vsak hip pripravljeni, da svoje izpovedi potrdijo s prisego pri bogu, pri kralju Aleksandru ali pri komurkoli. V svoji pensiško domiselni zgornostnosti pa obenem vsak hip splelje iz rokava nove varjante za razjašnitev skrivnostnega umora, navajajo nove zanimive podrobnosti in tako — morda ne hote, a najbrž tudi malo hote — zastavljajo preiskavi zmerom nove voze.

Cherchez la femme!

O tem že skoraj ni več dvoma, da je bil zločin izvršen zavoljo neke ženske, za ka-

tere ljubezen sta teknovala umorjeni Karleto in pa neznanji Slavko, ki se je bil v petek pojavil od bog ve kod v Ljubljani nato pa v usodni noči vnovič izginil brez sleherne sledi. Nekatere priče, ki stanujejo nedaleč od kraja umora in ki so ponoči čule razdraženi prepri pred Karletovo smrtjo, vedo povedati tudi, da je sredi razburjenih moških glasov izpregovoril glas neznanne ženske: »Slavko, ne!« Ta vzlik neznanke pomeni brez dvoma poslednjo obupno prošnjo, naj morilec priznase žrtvi. Ta podrobnost hkratu izpričuje, da se je razen Karleta, Slavka in Josipa Pestnerja, ki pa se na policiji ničesar ne spominja, čes da je bil nad vsako mero pijan, tik pred umorom nahajala v njihovi družbi tudi ženska, ki utegne biti po vsej priliki identična z dekletom, zavoljo katerega je do vse zadržbe prišlo.

Pepica Carević

Namenu, da poišče to žensko, je policija te dni posvetila svoj glavni napor. Izprva je prevladovalo upanje, da so jo zajeli že s prvi skupino cigank, ki so jih stražniki u kriminalni agente takoj v soboto prepeljali v policijske zapore. V teku preiskave pa se je polagoma izkazala verjetnost, da ta ženska ni bila ciganka. Znano je namreč, da govore cigani, kadar so sami med se-

boj, v svojem posebnem jeziku, zlasti še, kadar je razgovor tako razburljiv, kakor je bil njihov pomenek tiste noči. V uganko moške ciganske trojice se na ta način vpleta nič manj skrivnostna figura lepe mlade neznanke, ki je posredno sprožila kodeljevske zločin. In izpovedi nekaterih prebivalcev ciganske kolonije že počasi naznačujejo neko določeno smer. Posamezne ciganke pripovedujejo o tem, da je Karleto še pred kratkim prišel na Kodeljevo in povpraševal, ali so kaj videli njegovo Pepico Carević, lepo blondino od nekdaj z juga, s katero je nekaj časa živel v skupnem gospodinjstvu. Bilo je nekaj znanega o tem, da je za to Pepico lazil tudi Slavko. A kodeljevske ciganke dekleta že dolgo niso videli in mu niso mogle dati nobenega pojasnila o nji.

Kdo je skrivnostni Slavko?

Po pripovedovanju nekaterih opazovalec se zdaj razpleta verzija, da se je Pepica v petek ponoči, prav tedaj, ko so trije pijani cigani kolovratili iz krčme proti koloniji, na vsem lepem vnovič pojavila, po umoru pa prav tako izginila brez sledu. Seveda se ne da sklepati o tem, koliko je ta verzija blizu resnice, a ker so podatki tako ciganskopisni, bo za policijo naloga, da Pepico poišče, najbrž še mnogo težja, kakor da izsledijo Slavka samega. O Slavku pa je doslej toliko znanega, da je med cigani pravi cigan. Svoj čas je bival med rojaki na Kodeljevem, a je neke lepe noči izginil, z njim pa so izginili tudi štirje tisočaki iz voza njegovega sosedja Rajherta. (Kodeljevski cigani so iz Avstrije doma in nosijo vsi nenška imena.) Okradeni Rajhert se

je po vseh svojih ciganskih zvezah še dolgo zanimal potem, kam bi jo bil Slavko mahnil, in je pozneje v resnici slišal o tem, da so ga bili zaradi neke nove tatvine zaprili in da je moral osedeti daljšo kazen v Celju ali Mariboru. Zadnji čas pa se je zadrževal pri ciganih, ki so raztreseni po naselbinah na Gorenjskem. Kakšni drugi opravi, razen da je obračunal s svojim starim ljubzenskim rivalom, so ga v petek zanesli v Ljubljano — to vprašanje je zavito v črno temo. Kakor potrjujejo nekatere priče, se je vso noč po umoru mudil v koloniji na Kodeljevem, a ko je vse svoje rojake preprosil, naj nikomur ne povedo, je izginil v neznano smer.

„Mučite nas kakor gospoda boga...“

Zdaj pa romajo trume ciganov in njihovih žena z otroki v naročju skozi kriminalni oddelok in prisegajo pri bogu in pri vseh mrtvih, da ničesar ne vedo. Zene, ki so jim može dejali za zapah, pa obenem s povzdignjenimi rokami prosijo, naj jih že vendar izpuste — kdo bo sicer njim in njihovim otrokom skrbel za kruh? Mi smo pošteti cigani, pravijo, naše otroke je beračiti sram, krasti pa ne znajo. Mučite nas, kakor so našega gospoda boga mučili in pribili na križ. In pri tem smo nedolžni, kakor je bil nedolžen naš gospod bog. Toda paragrafi so trdi, ne uklonijo se zgovornosti in solzam, kjer je treba razjasniti tako grd zločin, kakor je kodeljevski umor. Javnost spremlja delo policije z

Gospodarstvo

Monopolizacija pridobivanja rudninskih olj

Glede na važnost rudninskih olj odnosno derivatov za narodno obrambo je bilo že s finančnim zakonom za leto 1933/34 določeno, da se ukinejo vse odredbe zakona, ki se nanašajo na izdajanje pravice izsledovati in pridobivati rudninska olja (kameno olje, nafto, petrolej). Pravice za iskanje in predelovanje rudninskih olj, ki so bile po dotičnih zakonih izdane do 31. marca 1933 ostanejo v veljavi. Izsledovanje in pridobivanje rudninskih olj se vrši v državni režiji, organizacija eksploatacije pa spada v pristojnost samostojne uprave državnih monopolov. Točnejše odredbe predpiše s pravilnikom finančni minister na predlog monopolne uprave. V finančnem zakonu za leto 1935/36 pa so bile gornje določbe izpolnjene še z dostavkom, po katerem se finančno ministrstvo pooblašča, da sme na predlog monopolne uprave dovoliti tudi zasebnikom pridobivanje in predelavo rudninskih olj kakor tudi predelavo bitumenskih škrlincev ter premoga, lignita in prirodnega asfalta zaradi pridobivanja rudninskih olj.

Pravilnik za izsledovanje in pridobivanje mineralnih olj

Na osnovi gornjega pooblastila je zaštopnik finančnega ministra, minister za šume in rudnike Gjura Janković izdal pravilnik za izsledovanje in pridobivanje mineralnih olj in za proizvodnjo mineralnih olj iz trdnega in plinskega bitumena. Ta pravilnik določa med drugim naslednje:

Izsledovanje mineralnih olj (geološka proučevanja, potkusna vrtanja in kopanja) in pridobivanja mineralnih olj (črpanje in kopanje, predelovanje v polfabrikate in rafiniranje) ter pridobivanje ostalih bitumenskih škrlincev ter premoga, lignita in prirodnega asfalta zaradi pridobivanja mineralnih olj, ki so slika prirodni nafti, iz katerih se z nadaljnjim predelavo in rafiniranjem lahko pridobijo bencin, petrolej, plinsko olje in druga olja se vrši samo po odobrenju finančnega ministra na predlog monopolne uprave po predhodnem soglasju vojnega ministrstva. Vsa podjetja, ki se s tem poslom bavijo so pod stalnim nadzorstvom monopolne uprave.

Izdelovanje

Izdelovanje mineralnih olj vrši monopolna uprava po določenem programu na podlagi dobjenih rezultatov ali predhodnih proučevanj. V programu mora biti določen kraj, kje naj se prične z vrtanjem in kako globoko naj se vrta. Pri teh delih se mora prvenstveno zaposeliti domače strokovne delovne moči. Pravico izsledovanja mineralnih olj ima izključno monopolna uprava, pravico izsledovanja trdnih in plinskih bitumenov pa se lahko odstopi privatnim osebam po obstoječih zakonskih odredbah, toda le po odobrenju monopolne uprave in v soglasju z vojnimi ministrom. Prej izdane pravice za izsledovanje in pridobivanje mineralnih olj ostanejo nadalje v veljavi, kolikor s posebnimi zakonskimi odredbami ne bi bilo drugače odredeno. Ako izsledovanje trdnih in plinskih bitumenov pokaže povoljne rezultate, tedaj odloči monopolna uprava v soglasju z vojnimi ministrom, ali se pravica pridobivanja mineralnih olj odstopi izsledovalcu ali pa to pravico obdrži država proti odškodnini izsledovalcu.

Pridobivanje in eksploatacija

Pravico pridobivanja tekočih bitumenov (prirodne naftne, katrana iz parafinskih škrlincev in črna premoga, umetno pridobjenih proizvodov, sličnih nafti) bodisi, da se pridobijo pri nas ali se uvozijo vrši država preko monopolne uprave. Pravico pridobivanja in predelovanja pa sme finančni minister na predlog monopolne uprave.

Žrebanje vojne škode

Pri 23. žrebanju obvezne vojne škode, ki je bilo 1. septembra in naknadno še 5. septembra, so bile izžrebane za dobitke naslednje obveznice (prva številka označuje serijo, druga pa številko obveznice):

Dobitek 200.000 Din: 8976—281.
Dobitek po 100.000 Din: 8192—338; 9168—985.
Dobitki po 50.000 Din: 5222—664; 6145—32; 6162—683; 7578—723; 8528—602.
Dobitki po 20.000 Din: 5081—976; 5138—240; 5707—274; 5744—862; 5790—940; 5806—350; 6128—270; 6269—764; 6401—984; 6407—634; 6982—268; 7403—255; 8025—637; 8221—131; 9399—330.

Dobitki po 5000 Din: 5043—25; 5105—940; 5114—223; 5136—352; 5145—254; 5219—182; 5244—259; 5362—121; 5552—190; 5664—44; 5708—860; 5968—752; 6045—78; 6063—942; 6186—93; 6317—926; 6434—90; 6468—302; 6489—492; 6537—376; 6686—431; 6731—304; 6746—245; 6785—804; 6801—534; 7106—500; 7108—293; 7144—67; 7169—91; 7222—147; 7354—162; 7426—461; 7429—811; 7443—76; 7463—988; 7534—776; 7627—374; 7710—458; 7754—518; 7944—724; 7971—255; 8284—390; 8347—628; 8407—658; 8498—179; 8505—801; 8698—962; 8726—331; 8863—58; 8884—437; 8919—688; 9263—857.

Dobitki po 3000 Din: 5051—731; 5058—168; 5130—233; 5130—269; 5141—262; 5161—267; 5171—506; 5266—643; 5296—67; 5469—500; 5485—293; 5503—857; 5545—348; 5611—290; 5716—373; 5792—923; 5881—418; 5961—305; 5987—399; 6008—889; 6065—198; 6088—213; 6111—760; 6150—772; 6158—725; 6163—495; 6171—457; 6242—266; 6273—240; 6364—490; 6427—844; 6452—41; 6604—433; 6689—32; 6808—85; 6818—956; 6847—942; 6856—214; 6929—762; 6943—576; 6974—362; 6984—137;

uprave in v soglasju z vojnimi ministrom odobriti privatnim, predvsem domačim osebam. Monopolna uprava bo predelovala svojo surovino, pridobljeno v naši državi neposredno ali iz bitumenskih škrlincev ali pa uvoženo iz inozemstva v lastnih rafinerijah, kadar jih bo imela, sicer pa bo to surovino izročila na predelavo domačim rafinerijam proti povračilu v denarju ali izdelanih proizvodih. Surovino uvoženo iz inozemstva smejo poleg monopolne uprave predelovati samo še one domače rafinerije, ki bodo zgrajene po odobrenju monopolne uprave, ali pa imajo za to prej pridobljene pravice.

Kdor želi dobiti pravico za predelavo in rafiniranje mineralnih olj se mora obrniti na monopolno upravo in se mora obvezati, da bo te naprave zgradil samo na onem kraju, ki ga odobri monopolna uprava v soglasju z vojnimi ministrom, da bo naprave dogradil v določenem roku, da bo od početka poslovanja stalno držal v zaščitenih skladiščih rezervo v surovinah in izdelkih po predpisih monopolne uprave v obsegu najmanj en četrt letne produkcijske kapacitete, nadalje da bo zaščiteni skladišča zgradil po predpisih monopolne uprave in da bo položil določeno kavicjo. Pri reševanju takih prošenj se bodo izdajala dovoljenja prvenstveno za naprave, opremljene z aparaturjo za krakiranje (cracking — proces za pridobivanje lažjih olj in težjih pod visokim pritiskom) in ki bodo urejena za vse vrste proizvodov, zlasti za specialna tekoča goriva in mazila za letalstvo, za rektificiranje in rafiniranje bencina, za rafiniranje in dvojno rafiniranje petroleja za plinsko olje in za najmanj štiri vrste mazilnega olja. Kapaciteta za pridobivanje mazilnih olj mora znašati najmanj 5% skupne letne predelave surovin.

Odobrenje za gradnjo naprav mora med drugim obsegati obvezo da bo podjetje predelovalo prvenstveno domače surovine, odnosno surovine, ki jih bo dodelila monopolna uprava, da bo podjetje svoje delo uredilo po zahtevah monopolne uprave, da bodo vse naprave po preteku dovoljenja prešle v državno last brez vsakih bremen. Dovoljenje mora vsebovati tudi določbo, da sme monopolna uprava vsak čas odkupiti naprave in pogoje za tak odkup, nadalje pravico in pogoje za ukinitje dovoljenja. Dovoljenje se bo izdajalo za največ 30 let. Prosilec bo moral položiti kavicjo v višini 5% predvidene investicije kapitala. Predelava in rafiniranja tekočih bitumenov kakor tudi vse poslovanje ter gibanje surovin in izdelkov je pod stalnim nadzorstvom kontrolnih organov monopolne uprave.

Pridobivanje trdnih in plinskih bitumenov

Pridobivanje in predelovanje trdnih bitumenov (škrlincev, ozokerita, asfalta, bituminoznega olja) zaradi pridobivanja mineralnega olja vrši prav tako država v lastni režiji preko monopolne uprave. Finančni minister pa sme izjemno na predlog monopolne uprave in v soglasju z vojnimi ministrom dovoliti eksploatacijo ležišč trdnih bitumenov zaradi pridobivanja mineralnih olj tudi privatnim, zlasti domačim osebam za določen čas.

Pravice za izsledovanje in pridobivanja trdnih bitumenov, ki so bile izdane za 31. marca 1933., lahko odkupi monopolna uprava. Finančni minister lahko na predlog monopolne uprave v soglasju z vojnimi ministrom odstopi pridobivanje in eksploatacijo zaradi pridobivanja mineralnih olj lastnikom prejšnjih pravic. Tudi za taka dovoljenja so pogoji slični, kakor za dovoljenja glede pridobivanja in predelovanja mineralnih olj.

Pridobivanje in eksploatacijo plinskih bitumenov zaradi pridobivanja mineralnih olj vrši prav tako država v svoji režiji preko monopolne uprave, lahko pa to pravico prenese na druge osebe. Monopolna uprava ima pravico odkupa ali eksproprijacije prej izdanih dovoljenj za izsledovanje in eksploatacijo zemeljskih plinov ako se ugotovi, da je izvoz plinov v zvezi z ležišči nafte in je tak odkup potreben zaradi izsledovanja nafte v dotičnem terenu. Tudi za pridobivanje umetne nafte ali nafti sličnih proizvodov je potrebno dovoljenje finančnega ministra na predlog monopolne uprave in v soglasju z vojnimi ministrom.

Imetniki dovoljenj za izsledovanje bitumenov in za pridobivanja mineralnih olj, ki so bila izdana do 31. marca 1933., so dolžni na zahtevo monopolne uprave dostaviti vse podatke, ki so monopolni upravi potrebni zaradi evidence in kontrole.

Gospodarske vesti

— Vprašanje kmečkih dolgov. Ze včeraj smo objavili vest iz Beograda, da so kmečki dolgovi pri zadruharh ugotovljeni v višini 1900 milijonov Din, torej prav toliko, kolikor znašajo kmečki dolgovi pri bankah. »Jugoslovenski kurir« poroča, da propagirajo iz gotovih krogov naft, po katerem naj bi se 50% kmečkih dolgov odpisalo tako, da bi polovico tega odpisa utrpeli upniki. Polovico pa bi prevzela država. Temu predlogu se protijo predstavniki denarnih zavodov, ki so menja, da bi bilo mogoče odpisati brez odškodnine le majhen odstotek kmečkih dolgov, nikakor pa ne 25%. Prejšnji predlog bančnih organizacij, po katerem bi banke pristale na odpis okrog 25%, je bil mišljen samo pod pogojem, da država ves ostali znesek izplača v gotovini in da prevzame interjevanje ostanka.

— Uredba o odkupu domačega bombaža. Na ponedeljkovi seji gospodarsko-finančnega odbora ministrov so med drugim tudi sprejeli uredbo o odkupu domačega bombaža, ki so jo že delj časa pripravljali. Naloga te uredbe je omogočiti razširjenje kulture bombaža v naši državi, zlasti v Južni Srbiji, kjer je za to največ naravnih pogojev. Uredba zlasti jamči višje odkupne cene za domači bombaž. Tako bo predelovalne bombaža rentabilnejše od kulture opija in bodo pridelovalci opija dobili možnost, da v čim večjem obsegu goje bombaž namesto drugih manj rentabilnih kultur. Po uredbi sme znašati odkupna cena za bombaž do 50% povprečne cene, ki je notirala preteklo leto na newyorški borzi za bombaž standard middling. Odkupne cene za prihodnje leto bodo določene najkasneje do konca meseca marca.

— Iz trgovinskega registra. Pri Društveni tiskarni Celeja v Celju je izstopil iz odbora dr. Valter Riehl, odv. v Celju, vstopil pa je na njegovo mesto Werner Stiger, veletrgovec v Celju; pri tvrdki »Indus«, tovarni usnja in usnjenih izdelkov, družbi z o. z. v Ljubljani, je izbrisal poslovođa »Dereani« Pavel, vpisan pa poslovođa dr. Stanislaw Ziitko, odv. v Ljubljani.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Tomaža Kosca, trgovca z mešanim blagom v Ormožu (poravnalni upravnik dr. Ciril Kocmur, odv. v Ormožu; poravnalni narok 7. oktobra ob 9. prijavi rok do 1. oktobra).

— Madžarski zavod za zunanjo trgovino bo ustanovil v Beogradu svojo ekspozituro, ki bo imela namen pospeševati izmenjavo blaga, kakor tudi plačilni promet med obema državama. Ekspozitura bo v kratkem pričela posloovati v palači Anker in bo vodstvo poverjeno referentu madžarskega zavoda za zunanjo trgovino Teodoru Wagnerju.

— Vprašanje izvoza koroze v Francijo. Kakor je znano, je francoska vlada sklenila uvoziti iz Jugoslavije 3000 vagonov koroze s carinskim popustom 40%, o tem je bil tudi v obeh francoskih zbornicah izglasovan poseben zakon. Sedaj pa so nastale težkoče, ker hočejo Francozi uvoziti to korožo na račun klirina, da se zmanjša klirinska terjatev v Jugoslaviji, medtem pa je pri nas izšla odredba, da se smeta pšenica in koroza izvažati le proti plačilu v devizah. Težkoče so tudi v tem, da francosko kmetijsko ministrstvo ni razpoloženo, dati uvozna dovoljenja za 3000 vagonov koroze, in sicer zaradi zaščite francoskih kmetovalcev.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 17. t. m. ponudbe za dobavo 10 parov škornjev iz gume in ponudbe za dobavo raznih strokovnih knjig. Artilerijsko-tehnični zavod mornarice v Tivtu sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo vazelina, konsistentne masti, petroleja, lesnega oglja, loja, masti za usnje, steklenih krp, raznega olja, čiste vazeline, steklenih sveč, usnja kравjega in jelenje kože, gume in gumocevne kable.

Borze

9. septembra

Na ljubljanski borzi borzi so oficijelni tečajev deviz v splošnem nekoliko narasli, le Amsterdam je popustil. V privatnem kliringu je znatneje popustil avstrijski šiling, in sicer na 8.49, dočim se angleški funti nudijo po 234. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.47 in v angleških funtih po 234. Nemški klirinski čeki so se trgovali v Ljubljani po 13.46, v Beogradu po 13.435 in v Zagrebu po 13.36, odnosno za konec oktobra po 13.26. Klirinske nakaznice v lirah so se v Beogradu nudile po 3.19.

Na zagrebškem efektivnem tržišču ni bilo tečajev v vojni škodi (v Beogradu 366 — 367) po nekoliko čvrstjeji tendenci je bilo 7% Blairovo posojilo zaključeno po 75 (v Beogradu po 74.50). Promet je bil še v delnicah. Trboveljska po 135.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2959.58 — 2974.18, Berlin 1755.63 — 1769.50, Bruselj 738.82 — 743.88, Curih 1424.22 — 1431.29, London 220.76 — 222.81, Newyork 4340.37 — 4376.68, Pariz 288.10 — 189.54, Praga 180.76 — 181.86.

Curih, Beograd 7, Pariz 20.24, London 15.5550, Newyork 307.36, Bruselj 51.95, Milan 24.1750, Amsterdam 207.90, Berlin 123.45, Dunaj 56.70, Stockholm 80.20, Oslo 78.15, København 69.45, Praga 12.70, Varšava 57.90, Budimpešta 60.00, Atene 2.90.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: 70% agrarne 47.50 den., 6% begluške 69 — 70.50, 7% invest. 82.50 den., 7% Blair 73 — 75, 8% Blair 83.50 — 85; delnice: PAB 235 — 236, Trboveljska 135 — 137, Sečera Osijek 120.

Beograd. Vojna škoda 366 — 367, 4% agrarne 48.50 bl., 6% begluške 68.85 — 69 (69), 7% invest. 85 bl., Blair 74 — 74.50 (74.50), 8% Blair 85 bl., Narodna banka 6250 den., PAB 237 — 238 (237 — 237.50).

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 9. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 112.375, za dec. 111.75, za maj 110; koroza: za sept. 112, za dec. 95.25, za maj 90.75.

+ Winnipeg, 9. sept. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 100.375, za dec. 98.75, za maj 100.625.

+ Novosačka blagovna borza (9. t. m.) Tendence »talna«. Pšenica (cena »Prizadac«): potiska šlep. 79 kg 2% 132.50—137, gornjebaška in gornjebanatska 79 kg, 2% 127.50—137; baška, 79 kg, 2% 125.50—129; sremska in slavonska. 78/79 kg 3% 119.50—123; v borznem prometu: baška ladja Tisa 133.50 — 134, Oves: baški sremski slav. 85 — 87.50, Rž: baška nova 104 — 106. Ječmen: 123 Rž: baška nova 104 — 106. Ječmen: baški: sremski novi 64 t. 90—92.50 Oves: baški, sremski, slavonski novi 87.50—90. Turšica: baška in sremska 89—90. Moka: baška, sremska, slavonska in banatska »Oge« in »Oge« 205—215; »2c« 185—195; »5c« 165—175; »6c« 145—155; »7c« 125—135; »8c« 95—100. Otrtoli: baški 71—73; banatski 69—71; sremski 70—72. Fžol: baški in sremski beli brez vreč 160—162.50; z vrečami 170—172. Borzi jutri ne bo poslovala.

+ Budimpeštanska terminska borza (9. t. m.) Tendence »talna«. Koroza: za sept. 12.12 — 12.26, za maj 11.02 — 11.03.

Zanimivosti z velesejma

Senator Banjanin si je včeraj ogledal vse razstave velesejma in ni štedil besed najlažjavejših pohval razstavi »Za naš les«, prav tako pa je pohvalil tudi druge velesejske prireditve.

Razpis tekme harmonikarjev, ki na velesejem vabi harmonikarje z vseh strani domovine, je zbudil med temi narodnimi umetniki največje zanimanje. Dolga vrsta naših najbolj znanih mojstrov je že prijavljenih, med njimi pa je tudi več novih nevarnih konkurentov. Teko bo tekma v nedeljo najbrž nudila velika presenečenja. Kdor se še ni prijavil, naj to stori takoj.

Leseni tlak pred paviljonom M marnikoga razburja, da malo pokritizira, češ, že spet niso bili gotovi z razstavo. Toda razburjanje ni utemeljeno, ker so naši inženjerji hoteli samo pokazati kako in česa se je ta tlak zgrajen. Na desni strani vidimo tlak, kakršnega imamo v Ljubljani po Selenburgovi ulici. Na levi strani imamo pa nov način tlakanja s smrekovimi čoki, kakršni pri nas še ni vpeljan. Tudi ti čoki so na preprost način impregnirani ter je tlak zlasti priporočljiv tudi našim manjšim mestom posebno zaradi nizke cene. Toliko imamo lesa, da bi lahko vse naše ceste tudi po deželi tlakovali z njim, saj imamo vendar material skoraj povsod tik ceste in ne bi imeli nobenih stroškov s prevozom. Že oče Bleiweis se je veselil lesenega tlaka, ker je že tedaj tlakanje z lesom obetalo kmalu vir novih dohodkov, zato naj bi pa vsaj sedaj naši občinski očetje in tudi odlični faktorji banovine ter države premislili, da bi lahko z majhnimi izdatki imeli vse ceste v vzornem redu, kar je glavno, bi pri nas vsem tem ostal denar doma in konstitil v prvi vrsti našemu kmetu.

Črna krompirja se vsako boji, ker je zdravju škodljiv in je zanič, vendar imamo na velesejskem razstavi »Sodoben vr« v oddelku za selenjavo droban, podolgovat krompir Celevava, ki je skoraj popolnoma črn in take oblike, da našemu krompirju skoraj podooben ni. Toda ta krompir ima kuhan skozi in skozi najlepšo temno vijolično barvo in je kuharicam silno dobrodošel za garniranje. Sicer je pa zelenjavi oddelek tako bogat, da danes brez skrbi lahko ugotovimo, kako smo tudi na tem polju kos najtežjim nalogam za najmočnejši tujski promet potrebne kuhinje.

Brez preprega je tudi najbolj luksuzno stanovanje v razstavi, ki je v živalskem parku vsako popoldne od 17. ure dalje. Vsak dan požre 35 kg konjskega mesa. Tudi škorklje so ga deležne, razen tega pa dobe škorklje in čaple še 16 kg rib. Medved seveda liže ves dan med in se sladka s hruskami in drugimi dobrotami. Na praznik so ljudje povpraševali kakšno pismo neprestano prenaša strašno nagla škorklja. Kaj neki, nego naročilo kake skrbne obiskovalke za težko zaželeni naraščaj!

Sladke melodije dobe šele vso svojo sentimentalnost in tudi vedrino, če jih prepeva tak zborček, kakršne so Singing Babies. Na novem programu imajo potpuri slavnih bisserov dunajske glasbe od Schlichterja, nadalje Kreislerjev Caprice Vienneois in si sijajen potpuri iz Lcharjevih operet. Zanimiva je tudi primerjava, kako Singing Babies pojo slager »Dam ti foto« iz Benešove operete »Pod to goro zeleno«, ki jo pravkar daje tudi naše gledališče. Razen teh efektivnih kompozicij čujemo v velesejskem varietetu tudi Leux-ev »Ljubil te«, Deletterov »Pripravljen mi kaj drugega«, Arlenov »Držim svet na nitki«, Tavaristov »Mesec v domovini« in popularno Tiljandovičovo »Moi Splice. Razen novega programa Singing Babies so tudi ostali artilisti velesejskega varieteta na višku.

Opozorjamo, da je variete skozi in skozi vplemenen in v resnici dostojen, da brez pomisleka lahko pošljete tudi mladino k predstavam, zlasti pa popoldne, ko so cene znižane.

S P O R T

Atleti Primorja v Sofiji

V soboto in nedeljo bodo atleti Primorja nastopili v dvoboju z reprezentanco Sofije, že drevi pa proti najboljšim atletom Beograda

Naši sportni javnosti je gotovo že v spominu lahkoatletski dvoboj, ki je bil lani v Ljubljani med Primorjem in sofijskim klubom AC 23. Takrat so zmagali bratje Bolgari z 10 točkami naskoka, in sicer v glavnem zaradi tega, ker so Primorju manjkali nekateri močni atleti.

Letos se vrši revanšni dvoboj v Sofiji, in sicer to soboto in nedeljo, ko bo naš državni lahkoatletski prvak nastopil z vsemi svojimi člani proti najmočnejšim atletom Sofije. Bolgari pripravljajo našim sportnikom v Sofiji priščen sprejem. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel prosvetni minister dr. Mišajkov, v častnem odboru pa so zastopniki mestne občine, nacionalnega visokoškolskega saveza, bolgarskih Junakov in bolgarskega lahkoatletskega saveza. V

našem moštvu je 20 atletov, ki bodo na poti v Sofijo drevi ojačeni s članoma Ilirije ing. Stepišnikom in Bručanom absolvirali še medestni miting Beograd—Ljubljana.

Razen atletov potujejo v Sofijo še klubov predsednik g. Branko Goslar, tehnični referent in podpredsednik kluba Danilo Sancin, ter tajnik in blagajnik Savo Sancin in Janko Križ. Ekipo spremlja tudi lahkoatletski sportni učitelj za dravsko bano vno g. Oto Klein. Temu gostovanju Primorja v Bolgariji pripisuje tudi naše ministrstvo za telesno vzgojo velik pomen, ker je na to srečanje delegiral svojega zastopnika g. dr. Stefanovića.

Našim sportnikom želimo na bratskih sportnih tieh mnogo uspehov!

Pričetek lige...

Na nedavni izredni savezni skupščini so spremenili način tekmovanja za državno prvenstvo: povrnili so se k sistemu lige, le s to spremembo, da sedaj odpadejo uvodna kvalifikacijska tekmovalja. Poslednji v tablici se bo vrnil v svoje poudarjeno prvenstvo, za prestop v nacionalno ligo se bodo pa bili vsi poudarjeni prvaki.

Obenem s spremembo tekmovalnega načina, odnosno s povratkom k ligi je bilo določeno, kdaj se tekme pričnajo in do kdaj morajo biti pod streho. Tekmovalni čas traja od 15. avgusta do 15. junija. Letos je izjemoma določen 13. septembra kot prvi termin. V splošnem so za državno prvenstvo rezervirani najboljši termini, t. j. zgodnji jesenski in zgodnji spomladanski.

Prvotno se je nameravalo uvesti tudi vzporedno tekmovalje za jugoslovenski pokal. Odtod toliko terminov. Ker pa se letos še niso za vzporedno tekmovalje sporazumeli, so lahko pričeli s tekmovaljem malo pozneje in bo tudi prej končano. Poslednji zasedeni termin je 23. maj, ko bo tekmovalja konec. Preostalo bo tedaj dovolj svobodnih terminov za meddržavne, prijateljske, mednarodne in druge podobne tekme.

Na svoji torkovski seji je JNS že odredil prve tekme, kot jih je določil žreb. Na sporedu so:

V Beogradu: Bsk-Hajduk, sodnik Stefanović po sporazumu.

V Zagrebu: Bask-Hask, sodnik Šitić in mestnik Kuruzović in Gradjanski-Concordia, sodnik Višnjik po sporazumu.

V Ljubljani: Ljubljana-Jugoslavija, sodnik Podupski (namestnik Minarić).

V Sarajevu: ob Slaviji, sodnik Bilal (namestnik Živković) po sporazumu.

V nekaj vrstah

Moštvo Jugoslavije za nedeljsko tekmo proti Ljubljani je določeno v tej postavi: Plat, Slokić, Lukić, Punaović, Balok, Gjokić, Perlić, Sijadić, Lojanić, Petrović, Zečević, Spasić v go lu in Radovanović kot uredni krilec ne moreta igrati, ker imata zabrano igro. Moštvo potuje v Ljubljano že jutri dopoldne in prispe z večernim brozavkom.

Plavalni dvoboj med Trieste in splitskim Jadranom se je končal s porazom 2:34 naših plavalcev. Jadran je moral nastopiti nekoliko oslabilen in je v zvezi s tem raču-

nal na sodelovanje Ilirijanov Wilfana in Finčevca, ki pa sta istočasno startala na dvoboju proti Zagrebu. Vsekarer bi bilo treba takako mednarodna srečanja temeljito pripraviti, da se izognemo nepotrebnih blamaž v znanjem svetlu.

V Slovenskih Konjicah so imeli v nedeljo sportni dan. Dopoldne je bila kolearska dirka na progi iz Konjic v Celje in nazaj, na kateri je zmagal domačin Bertonec. Popoldne je bil klubski slabašni vremenom nogometni turnir, na katerem so bili doseženi naslednji rezultati: SK Slov. Konjice: SK Store 4:0, SK Zelezničar (stara gerda): SK Gasilec 8:2 in SK Zelezničar (stara gerda): SK Slov. Konjice 4:1. Poklonjeni pokal so prejeli mariborski Zelezničarji.

V Mengšu je bil v nedeljo nogometni pokalni turnir, na katerem sta poleg domačega moštva nastopili še enajsterici SK Domžal in SK Zaloga, medtem ko je Kamnik odpovedal nastop. Rezultati: SK Zalog: SK Domžale 3:2, SK Mengeš: SK Zalog 1:0, in SK Domžale: SK Mengeš 2:2. Poklonjeni pokal si je zasluženo priborilo moštvo SK Mengeš.

Lahkoatletski dvoboj med zagrebakim Maratonem in ljubljansko Ilirijo, ki je bil določen za 13. t. m., je bil odgođen. Oba kluba sta se sporazumela, da bošta prireditelj izvela takoj po balkanladi v oktobru t. l. Ilirija je pridobila za svoje lahkoatlete lastno igrišče — prejšnje igrišče Slovana — in se bo sedaj lahko temeljito pripravila za to srečanje.

Zaroka princeze Julijane

Je sedaj uradno razglašena — Ženin je nemški princ Bernhard von Lippe-Biesterfeld, s katerim se je prestolonaslednica seznanila na zimski olimpiadi

V Haagu je bila pravkar uradno razglašena zaroka holandske prestolonaslednice

princeze Julijane z nemškim princem Bernhardom von Lippe-Biesterfeldom. Nevesta in ženin sta se seznanila na zimski olimpiadi v Garmisch-Partenkirchenu.

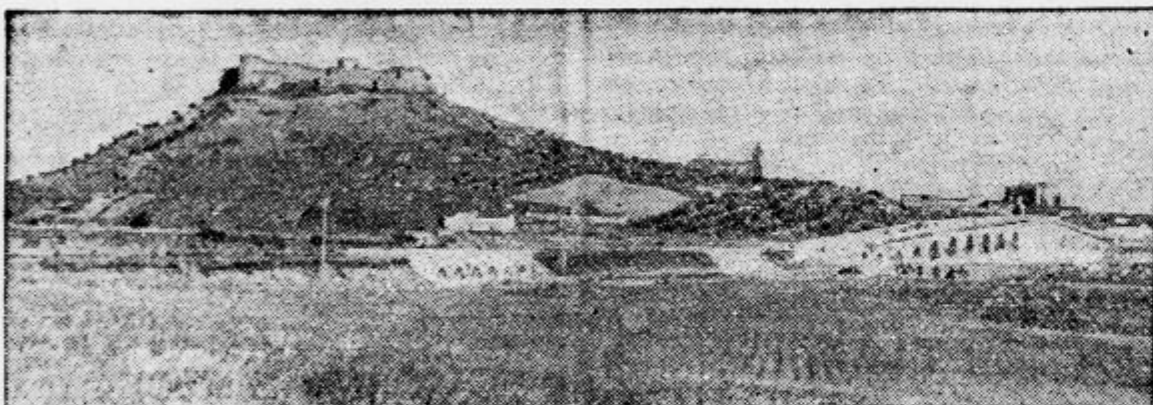
Holandska prestolonaslednica je edinka kraljice Viljemine ter se je rodila v Haagu 30. aprila 1909 kot hči vojvode Meklenburškega. Princeza je vneto sportnica ter obvlada več disciplin.

Studirala je na univerzi v Leydenu, in sicer pravo. Pred sedmimi leti je bila promovirana na zavodu za častno doktorico prava. Njeno zanimanje za književnost kaže drama »Sinjebradee«, ki jo je sama napisala ter so jo uprizorile holandske visokošolke z njenim sodelovanjem. Prestolonaslednica je namreč igrala glavno žensko vlogo.

Od svoje polnoletnosti dalje se udeležuje holandske prestolonaslednice sestankov Državnega sveta, kateremu v odsotnosti svoje matere tudi predseduje.

Ženin princ Bernhard Leopold von Lippe-Biesterfeld je dve leti mlajši od svoje neveste. Rodil se je 29. junija 1911. v Jeni. Njegov oče je upravitelj veleposestva Vojnovo na Pruskem. Prinčev stric Bernhard Leopold je vladal kot knez Leopold IV. v Detmoldu. Bil je zadnji vladar kneževine Lipske, ki je imela samo 175.000 prebivalcev ter je predstavljala najmanjši drobec tedanje Nemčije.

Španska trdnjava Guadalupe

je po zadnjih vesteh prišla v roke upornikov. Tudi predmestje San Sebastian je že zasedeno po četah nacionalističnih generalov

Röntgen se izpopolnjuje

Metoda, ki jo čaka še velika bodočnost

Te dni se vrši na Dunaju kongres röntgenologov, kateremu prisostvuje nad tisoč udeležencev iz vseh delov sveta. Nemški prof. Dessauer, ki deluje zdaj v Carigradu, je imel na prireditvi predavanje, v katerem je napovedal za prihodnjih petnajst do dvajset let na področju röntgenologije senzacionalna odkritja. Tehnika se tako izpopolnjuje, da bo v prihodnosti zadostovala komaj petdesetina današnje intenzivnosti röntgenovih žarkov za raziskovanje v laboratoriju röntgenologa. Obsevanje se bo tako pocenilo, da bo dostopno najširši masi. Tudi vprašanje televizije bo igralo pri tem veliko vlogo.

Profesorji Janker iz Bonna, Reynolds iz Londona ter Maele iz Bruslja so nato predvajali röntgenske filme in zvočne filme. Predavalnica se je spremenila v kino. Zborovalci so videli filmske posnetke, ki predočajo razne faze gibanja človeškega telesa z doslej neznanjo preciznostjo. Na platnu se je pokazalo delovanje želodca in črevesja do najmanjše podrobnosti, enako tudi refleksi, ki jih povzroča govorjenje in požiranje. Sledilo je predvajanje poskusov

z živalmi. Neki živali so narezali kožo, da je začela iz rane curljati kri. Pri tem se je pokazalo, kako reagira srce, kako se srčna mišica trudi, da bi iztisnila kri in na koncu, kao nastopi smrt zaradi embolije. Drugi eksperiment je odkril posledice uboda v srce. V srce se je izlila kri — nato pa je srčna mišica nehala utripati. Ko pa je zdravnik izčrpal kri, je srce začelo na novo živeti.

Svojevrsna senzacija je bil zvočni film, ki je prikazal položaj ust, jezika in grla med govorjenjem. Vse te pridobitve röntgenološke tehnike so za diagnosticiranje izredno važne, posebno poučne pa so za mlade medicine.

Botvinik odlikovan

Centralna eksekutiva sovjetske Unije je podelila Miši Botviniku, zmagovalcu na monakovski šahovski olimpiadi, posebno odlikovanje za uspehe na šahovskem polju.

Kdo je streljal?

Drama prijateljice madžarskega vojaškega atašeeja v Pragi

V Pragi se je odigrala te dni nenavadna drama, ki se nikakor ni pojasnjena do kraja. V stanovanju madžarskega vojaškega atašeeja pri praški vladi Stefana Ujszasyja je bila pozvana policija. Našla je tam mrtvo 37letno rumunsko državljanko Margito Wandersteinovo ter 26letnega šoferja Bela Szabo z rano na levi roki. Szabo je izpovedal, da ga je Wandersteinova v prepiru obstrlela, nato pa je obrnila orožje proti sebi in se ustrelila.

Najemnik stanovanja, polkovnik Ujszasy, je bil v času, ko se je odigrala drama na njegovih eksteritorialnih tleh, odsoten. Pričetoval je manevrom čel. vojske. Vojški ataše je star 42 let ter je samskega stanu. Zadnji dve leti mu je vodila gospodinjstvo Wandersteinova, ki je bila ločena od svojega moža, advokata. Wandersteinova je mati 14letnega sina, ki živi na Madžarskem. V praškem stanovanju madžarskega atašeeja je bival tudi podčastnik madžarske vojske Bela Szabo, ki je služil pri polkovniku za šoferja.

Pred dobrim tednom dni je odpotoval Ujszasy na Slovaško k manevrom čel. vojske. Wandersteinova in Szabo pa sta ostala doma. Podoba je, da je vladalo med njima stalno napeto razmerje, kajti vselej, ko je bil polkovnik z doma, so se odigravale med gospodinjo in slugo dramatične scene.

Tudi topot sta se Wandersteinova in Szabo sporekla. Naenkrat so počili trije strelci. Sosedji, ki so jih slišali, so takoj alarmirali policijo, ki pa je smela stopiti v hišo šele potem, ko je dobila za to dovoljenje od madžarskega poslanstva. Našli so Wandersteinovo v mlaki krvi na tleh mrtvo, šoferja pa ranjenega.

Čprav je ozadje krvave drame še nejasno, se zdi, da se je začel prepri zaradi tega, ker je Wandersteinova skušala od šoferja izvabiti priznanje, da se shaja polkovnik z drugimi ženskami. Ločenka je namreč ves čas računala s tem, da jo bo Ujszasy vzel za ženo. Polkovnik pa je polagoma rahljal to zvezo, kar je Wandersteinovo silno vznemirjalo. Szabo so bili baje znani gospodarstveniki odnosi z drugimi ženskami, toda je molčal. Zato je Wandersteinova potegnila revolver in streljala na

Važen obisk v Rimu

Generalni tajnik Društva narodov, Avenol, se je pripeljal v Rim, da se dogovori s predstavniki italijanske vlade glede bodočega sodelovanja Italije v ženevski ustanovi

Talci iz Guadelupe

Toliko se je pisalo o talcih v Guadelupi, da je treba nekaj več povedati tudi o njihovi končni usodi preden je padla trdnjava v roke španskih upornikov. Listi so namreč napačno poročali, da so miličniki vse talce v trdnjavi ustrelili.

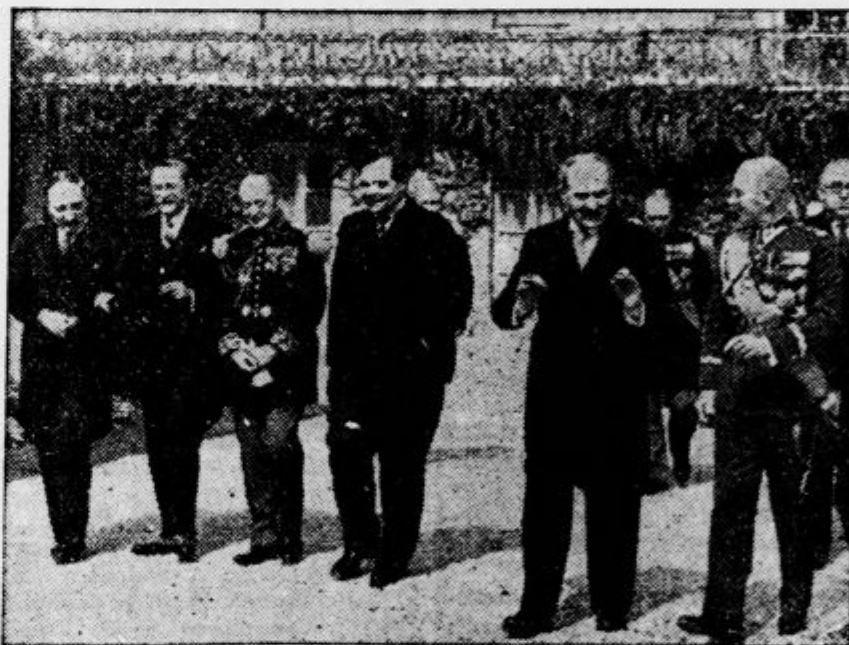
Resnica pa je, da so talce, po številu 230 oseb, izpustili, in sicer na francosko ozemlje. Med miličniki, ki so gospodarili v trdnjavi, so bila mnenja o usodi ujetnikov deljena. Vendar je končno prevladala pamet. Neki Velez, član socialistične milice, je prepričal svoje tovariše o tem, da bi pomenil poboj talcev odvraten čin. Nato so se miličniki odločili, da talce izpuste na svobodo.

Edina talca, ki nista prišla živa iz trdnjave, sta bila poslanec in voditelj desničarskih baskiških tradicionalistov Buenza in Honorio Maura. Slednji je bil iz znane rodbine politikov Maurov. Francoske oblasti so španske politične begunce na meji prijazno sprejele. Zupan mesta Hendaye je pogostil v soboto popoldne 2000 Špancev, ki so pribežali čez francosko mejo.

Spomin v službi vohunstva

Vojaška oblasti v Sofiji so dale aretirati znanega Marjina Karadimitrova, ki slovi zaradi svojega fenomenalnega spomina po vsem Balkanu. Doznanje so namreč, da je Karadimitrov svoj spomin rahbil v vohunске svrhe. Aretiranec si lahko že po enkratnem prečitju zapomni do 3000 besed. O njegovih izrednih spominskih sposobnostih so pisali tudi profesorji sofijske univerze.

Preden se je napotil v Italijo...

Inspektor poljske vojske, general Rydz-Smigly v gosteh pri vodilnih državnikih Francije. Od leve proti desni: zun. min. Delbos, min. preds. Blum, šef poljskega gen. štaba Stahiewicz, franc. poslanik v Varšavi Noel, prezident francoske države Lebrun in general Rydz-Smigly

Na francoskih tleh — razoroženi!

Španski miličniki so zapustili goreči Irun ter se umaknili na francosko ozemlje, kjer so jih obnejevali straže takoj razorožile

Komedija v Rusiji

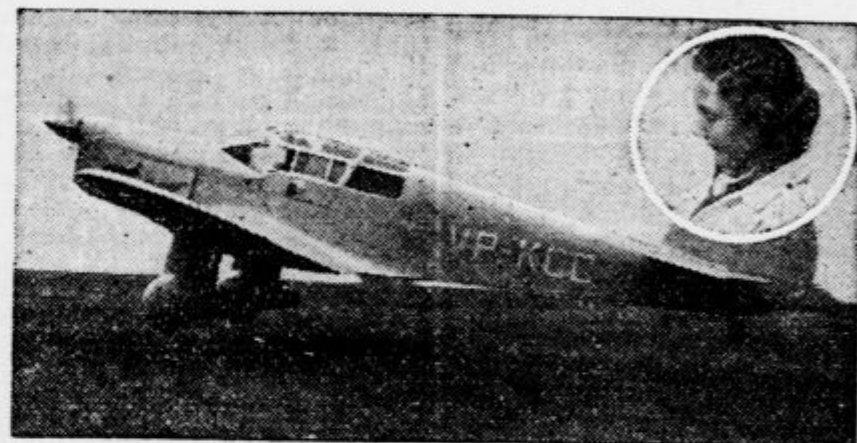
Stalin resnično ali samo navidezno bolan?

Odkar so bile izvršene justifikacije v Moskvi, nočejo utihniti glasovi o skrivnostnem ozadju teh ustrelitev in neka verzija pravi, da je bil eden izmed neposrednih vzrokov krutost moskovske justice Stalinova bolezen. Da Stalin bolega na jetrih, so poročali šteti že pred leti. Zdaj je rdeči diktator baje iznova obolev in sicer ga muči angina pectoris, nevarna bolezen, ki lahko stisne človeka na vsam lepem.

Zdravniki, ki so postavili to diagnozo, si baje ne upajo na dan s prognozo in so odpotovali s Stalinom na kmeto. Kam, ne ve nihče. Izvedelo se je samo to, da je vzel diktator s seboj tri zdravnike. Za Stalinovo varnost skrbijo čekisti Karjason. Član Politbiroja so za Stalinovo odsotnost pod stroгим nadzorstvom šefa G.P.U., Jagode. On je tudi zamenjal vse dosedanje šoferje ruskih komisarjev in zasedel njih mesta s svojimi zaupniki. Stalin ima okrog sebe stražo 50 najzvestejših mož, ki jim poveljuje Juvič in Dobrodicki.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Pogum in vztrajnost sta zmagala

Angleška letalka mrs. Markhamova (v krogu), ki je preletela zračno progo od Londona do Amerike in njeno letalo »The Messenger«. Aeroplan je angleškega tipa, iste vrste kakor avion Amy Mollisonove, s katerim je bivša strojepiska izvršila več uspešnih poletov iz Londona v Kongo, Vzhodno Afriko in Egipt

Igralka osumljena vohunstva

Ne delaj izletov v ozemlje državljanske vojne!

Znana angleška igralka Alice Delysja, po rodu Francozinja, pripoveduje v »Daily Expressu« doživljanje, ki jih je imela na svojem potovanju iz Biarritza v vojno ozemlje San Sebastian.

V Biarritzu se je igralka zdravila, pa se je odločila, da obišče neke prijatelje v

bliznjem San Sebastianu, ki ga oblegajo uporniki, kakor znano, z morske strani in kopnega. Po svojih španskih prijateljih, ki stoje na strani vlade, je prejela neke vrste dovolilnico za prehod čez mejo. Na tej dovolilnici je bila zabeležena pot, po kateri bi morala iti. Podpisal se je komisar ljudske fronte v San Sebastianu, Amilibia.

Igralka je srečno prispela preko Pirenejev, na španski strani jo je čakal avtomobil, ki naj bi njo in njene prijatelje prejeljal v San Sebastian. Cesta pa je bila polna čet ljudske fronte in vojnega materiala. Miličniki so bili večinoma starejši možje s starimi puškami in samokresi. Mladi ljudje z modernim orožjem se mude na frontah. Med potjo je igralka videla tri uporniška letala, ki so bombardirala San Sebastian.

Kmalu potem, ko je igralka v mestu majela prostore v nekem hotelu, je prišla patrulja šestih miličnikov in jo z njenimi prijatelji vred aretirala. Izkazalo se je, da so jih osumili špionaže. Tri ure so jih zatiskali, nato so jih izpustili. Zvečer je igralka obiskala manjšo gostilno, ko so začele uporniške ladje obstreljevati mesto s težkimi topovi. Igralka je pogumna, vendar ji je bilo teh dogodkov že dovolj in je naslednji dan odpotovala iz mesta. Dospela je brez nadaljnjih ovir na francoska tla.

Smola pariškega žeparja

Segel je v žep policijskega komisarja...

Nekoga izvečbanega pariškega žeparja je doletela te dni nepričakovana, a zaslužna kazen. Mož je imel smolo, da je hotel svojo umetnost preizkusiti na žepih nekoga kriminalnega komisarja, policijskega inspektorja Brintina. Bijo je med vožnjo z avtobusom od Madeleine proti Bastiji, ko je Brintine začutil tujo roko v svojem žepu. Bliskovito je zgrabil tatu in ga ukazal odvesti na najbližjo stražnico. Tam se je izkazalo, da je žepar španec, ki je bil zaradi poseganja v tujo lastnino že trikrat obsojen. Mož je šel v

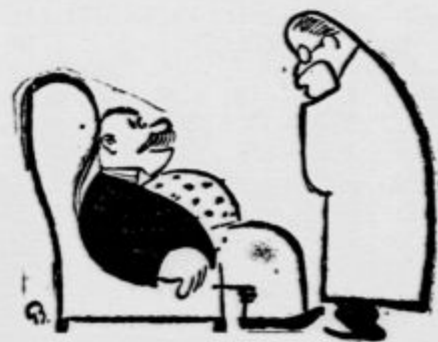
žep z rezlom za britje. Pri aretirancu so našli tudi več počebnic o prodanih dragotnih, katere je seveda nakradel.

ANEKDOTA

Montesquieu se je prepiral z nekim filozofom o važnem znanstvenem problemu. Po daljši debati je filozof rekel: »Če nimam prav, vam prav rad izročim svojo glavo!«

Montesquieu je smešljaje odvrnil: »Hvala, sprejemam vašo ponudbo, kajti majhna darila pospešujejo prijateljstvo!«

VSAK DAN ENA

Zdravnik: »Tej vaši stvari pravim kompleks.«

Bolnik: »Kompleks — s tem je preveč rečeno. Ampak tega ne bom tajil, da je hiša, ki jo imam, res lepa.«

(»Söndagenstidning Strix«)

ZANE GREY:

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

»Ho, trdnjava!«
Zvenel oblasten glas je tako zaklical — glas mo-
ža, ki je sedel na črnem konju.
»Ho, Girty, kaj hočete?« je kričnil Silas Zane.
»Predajte se na milost ali nemilost,« je bil odgo-
vor.
»Tega lahko dolgo čakate,« je odvrnil Silas.
»Vzemite si časa in premislite. Saj vidite, da imam
mo tu bojno moč, ki je dovolj silna, da v eni uri zav-
zame trdnjavo.«
»To bo treba šele dokazati,« je zaklical nekdo
skoz strelnico.
Minila je ura. Vojaki in Indijanci so polegali po
travi in hodili po pečini sem in tja. Rezko tuljenje
Indijancev, ki je bilo v svojem globljem pomenu še
tem strašnejše, je kdaj pa kdaj neznan pretrgalo
zrak. Ko je ura minila, so zajahali trije možje pred
vrste čakajočih Indijancev. Prvi je bil oblečen v rja-
vo irhovino, drugi v uniformo angleškega častnika,
tretji je bil indijanski glavar, razen usnjene pasu
in mokasinov popolnoma nag.
»Ali se predate?« je zaklical odpadnikov osorni
in prevzetni glas.

»Nikoli ne! Vrnite se k svojim skvojam!« je od-
vrnil Sullivan.
»Jaz sem stotnik Pratt od kraljevske konjenice.
Če se predate, ste pod varstvom kralja Georgea,«
je zaklical častnik.
»Kralja Georgea naj vzame vrag! Vrnite se k Har-
miltonu in mu povejte, da nas vsa angleška vojska
ne pripravi do predaje.«
»Če ne položite orožja, naskočimo trdnjavo in jo
sežgemo!« je rekel Girty. »Moške pokolimo, žen-
ske pa razdelimo Indijancem.«
»Ne moškega ne ženske ne otroka ne dobite žive-
ga v roke,« je zaklical Silas. »Spominjamo se Craw-
forda, ti beli izdajalec, in nikoli ne bomo položili
orožja, da bi se vam dali poklati. Le kar pridite s
svojimi rdečesuknjami in rdečimi peklenski. Pri-
pravljeni smo.«
Ko sta se častnik in razbojniški glavar obrnila,
menda z namenom, da bi vprašala spremljevalca za
svet, je pulnil iz neke strelnice v kladari majhen,
bel oblak dima; tik nato se je začel rezki pok
puške. Indijanski glavar se je divje zgrabil za prsi,
se zgrudil svojemu konju na vrat, se zamašil s
svojimi rokami in sedel na tla. Še enkrat se je
zvrzal, nato je omahnil vznak in neugibno oble-
žal. Dobrih sto metrov razdalje ni nič zalego zo-
per Wetzelov smrtonosni mali kaliber, in Rdeči lis-
jak, vrhovni vojni glavar Sonticev, je mrtev ležal
v travi, zadet od lovčevega maščevanja. Za Wetze-
la je bilo značilno, da si je izbral glavarja, saj bi bil
takisto lahko ustrelil britskega častnika ali odpad-
nika. Umaknila sta se iz strelja in pustila glavar-

jevo truplo na mestu, med tem ko je komi brez jez-
deca prestrašeno prhlil in zdiral v gozdove. Wet-
zelov zmagovalni krik, ki je spremljal strel, je nav-
dal Indijance z blazno besnostjo; neutegoma so se
zapolili proti trdnjavi, pri čemer so streljali s pu-
škami in tulili kakor tolpa peklenskih.
V dimu, ki se je takoj razgrnil nad prizoriščem,
so zarjoli Indijanci in obkolili trdnjavo. Močno
udarno krdelo je napadlo trdnjavska vrata; skušali
so jih razbiti s tomahoki in z dublom, ki so ga imeli
za ovna. A trdna vrata so se upirala njihovemu
zdrženemu prizadevanju, in svinec, ki se je uspal
nanje skozi strelnice, jih je kmalu prisilil, da so se
umaknili in poskrili za drevjem in skalami.
Vojaki so bili udri proti palisadni ogradi, z glas-
nim vpitjem se posmehujoč malemu francoskemu to-
pu, ki je stal na strehi kladare. Imeli so ga za ponar-
edeč, ker so bili zvedeli, da za časa oblege leta
1777. v trdnjavi ni bilo resničnega topa in si je
posadka skušala pomagati z lesenim. Rjoveci so in
žvižgali in zasmehovali ta top ter izzivali posadko,
naj z njim ustrelji. Sullivan, ki je poveljeval topu,
je čakal svoje prilike. Ko so se vojaki v strne-
nih vrstah znova zapolili v napad na palisade, je
Sullivan sprožil malega »buldoža«, da je bruhnil v
britske vrste smrt in zmešnjavo.
»Nazaj! Nazaj!« je začel krik stotnika Pratta.
»Bogme, v tem topu ni nič lesenega.«
Po tem pripetljaju so se oblegovalci umaknili, da
bi se opomogli od napora in strahu. In zdaj so se
Indijanci zatekli k svojim naravnim načinom vojeva-

nja: poskrili so se v visoki travi, v zapuščenih ko-
čah, za drevjem in v vejevju vrhov. Nobena In-
dijanca ni bilo videti, a toča svinčenk je nenehoma
ropotala po stenah kladare. Vsako drevo in vsak
grm je bljuval bele oblačke dima in svinčene zna-
nilke smrti so žvižgale po zraku.
Po jalojem poskusu, da bi razdejali del ograde, so
si privoščili angleški vojaki oddih. Njih rdeče suknje
so bile puškam bistrih naselnicov daleč vidne
cilj. Stotnik Pratt je bil dobil strel v kolik. Hude
bolečine je trpel in globoko je bil poparjen zaradi
nepričakovane in krepke obrambe trdnjave, o ka-
terji so mu bili obljubili, da mu bo kot lahek plen
padla v naročje. Izgubil je bil tretjino svojih lu-
di; tisti, ki so mu ostali, niso več hoteli dirjati v
gotovo smrt. Borbe zoper nevidnega sovražnika
jih ni bil nihče naučil. Stotnik Pratt ni mogel dru-
gega kakor zapovedati umik na pečino ob reki, kjer
se je posvetoval z Gyrtjem.
V notranjosti kladare je bilo zelo živahno, o kaki
zmedi pa niti sledu. Pred vsako strelnico ob tisti
steni, ki je gledala proti reki, je klečal mož, poln
volje boriti se, dokler bo v nem le še iskrice živ-
ljenja. Ta ni streljal tja v en dan kakor Indijanci,
ampak je čakal, dokler ni videl obrisov skalp, rde-
če suknje ali dimnega oblaka; tedaj je porinil cev
svoje puške skozi reko, hitro pomeril in sprožil.
Zraven vsakega posameznega strelca je stala s
smrtnobledim obrazom junaška žena, ki je brez be-
sede pomohila ustje vroče puške v vedro vode,
ohlajala cev, jo obrisala in vrnila puško možu.

Kulturni pregled

Francosko-nemško sodelovanje v literaturi

Dr. Paul Milléquant je v svojem pregled-
nem in zaradi nekaterih razvrstitev in sodb
zanemljivem delu »Tableau de la Littérature
française du Romantisme à nos jours«
(1935) označil vpliv nemške filozofije, lite-
rature in glasbe na francosko slovstvo. V
dobi, ko francosko-nemško mednarodno po-
litično nasprotje proglašajo za najusodnej-
ši problem Evrope — prav kakor pred le-
tom 1914. — ne bo nezanimivo, če si po
Milléquantu ogledamo značilnejše primere
nemško-francoske dubovne fluktuacije in
sodelovanja.

Ze sam romantizem daje več pomembnih
primerov medsebojnega vplivanja. Madame
de Staël je v spisu »De l'Allemagne« opo-
zila na originalnega in globokega duha
nemške rase in na največje vrhove v lite-
raturi, umetnosti, filozofiji in morali. Ta, l.
1810. izšla knjiga je razkvasila francosko
literaturo in postal, kakor pravi Vinet,
»prospekt romantizma«. V tem obdobju so v
Franciji prevajali, čitali ali igrali Schiller-
ja (tragedije), Goetheja (»Werther« z veli-
kim vplivom na romantični sentimentaliz-
em, »Faust«, ki ga je leta 1828. drugič pre-
vel bivši urednik ljubljanskega »Télégraph
officiel« Charles Nodier), dalje teoretika
Wilhelma Schlegla, Hoffmana, Burgerja,
Heineja, Herdera in Kanta. Najpomemb-
nejši francoski prevajalec in poznavalec
tedanje nemške poezije je bil pesnik Gé-
rard de Nerval, ki nas po usodi spominja
Hölderlina. Goethejev »Werther« je zlasti
vzpodbujal rast in razvoj francoske ose-
bnega romana (le roman personnel), proze
z močnimi lirskimi prizvoki in sentimental-
no otonostjo. Benjamina Constanta Adol-
phe, Mussetov Octave v »Confession d'un
enfant du siècle« in Lamartinov Raphaël so
duševni potomci Wertherja. — Začetnik
francoskega psihološkega romana Stendhal,
ki je bil v Nemčiji kot častnik Napoleonove
vojske, je svoje ime (Henri Beyle) skril pod
nemškim psevdonimom Stendhal. Pri fran-
coskih sociologih, zlasti pri P. J. Proudhonu,
opazamo vpliv Hegla; nemška filozof-
ija se še jasneje zaznava pri francoskih
zgodovinarjih (Quinet in Michelet) in filo-
zofih. Ti vplivi so bili tako močni, da se je
okrog leta 1835 pričela pojavljati v fran-
coski literaturi reakcija zoper nje. Po tem
obdobju se tem silneje opazajo v glasbi
(vpliv Mozarta in Weberja, Gounodov »Faust«
i. dr.).

V dobi realizma in naturalizma je prav
posebno vplivala nemška filozofija in zna-
nost na Hyppolyta Taina (zlasti vpliv Heg-
la) in Ernesta Renana. Slednji je bil eden
najbolj vnetih francoskih prijateljev nem-
ške kulture. Ko se je njegova sestra mudi-
la na Poljskem, ji je pisal: »Če prideš kdaj
v Königsberg, Ti nalagam, da moraš na-

Kantov grob.« Poleg Kanta so pisatelja
»Jezusovega življenja« živo zanimali Her-
der, Goethe in drugi. »Proučeval sem Nem-
čijo,« je pisal nekemu prijatelju, »in zdela
se mi je, da stopam v tempel... Mislil
sem, da nam od tod pride Jezus Kristus. Ta po-
jav novega duha me po naliki spominja za-
četkov krščanstva...« Renanu je usoda
dopustila, da je doživel najbrž najpogostej-
šo pomenje Francije s strani Nemčije, ki je l.
1871 pokazala, da so Kanti v nji samo izjema.
Namesto Jezusa Krista je prišel pruski vo-
jak.

Simbolizem, ki je nastopil kot reakcija
na naturalizem in njegove neumetniške
tendence, je filozofsko zorel pod vplivi He-
glove filozofije duha, Hartmannove filozof-
ije »nezvestnega« in Nietzscheja; znaten
vpliv je imela tudi Schopenhauerjeva filo-
zofija. Drugi tuji prilivi so predvsem muzi-
kalnega značaja. Začetki simbolizma so
zdrženi s prodoranjem Wagnerjeve glasbe
v Francijo, skladatelj »Tannhäuserja« je
sploh imel prodoren vpliv na simboliste in
ni samo naključje, da je bila »Revue Wagné-
rienne« ob enem prvo zatočišče simboli-
čne reakcije zoper naturalizem. »V nobeni
drugi deželi,« piše André Suarez, »ni bil
Wagner bolje umevan in bolj ljubjen ka-
kor v Franciji, nobeni pa tudi bolj potre-
ben. Wagner je Franciji vrnil glasbo.« Mil-
léquant zaznava v Verlainovi poeziji vpliv
Schumannove in Schubertove glasbe.

Znatno je vplival na francosko litera-
turo Friedrich Nietzsche, vendar v glavnem
še po l. 1898. O teh vplivih je francoska
germanistka prof. G. Baquis sestavila od-
lično studijo »Nietzsche en France«. Nietz-
schejevi vplivi so med drugim v protira-
cionalizmu Ch. Maurrasa, v imoralizmu in
dionizmu pesnice de Noailles, pri Gérardu
d'Houville, Danielu Lesneuru, André Gidu,
Jacquesu Rivieru, Alajnu Fourrieru, v Bar-
resovem imperializmu in celo pri katoli-
škem ideologu Peguyu. V najnovejši lite-
raturi so nemški vplivi znatno manjši: sve-
tovna vojna pomeni v tem pogledu novo
trpko izkušnjo z »globoko germanško du-
šo«. Največji donek nemstva k sodobni
francoski literaturi je vpliv Freudove psi-
hoanalize na nekatere pesnike, romanopisce
in dramatik.

Milléquantove opazke o nemških vplivih
na francosko literaturo bi bilo treba pre-
merjati z bilanco francoskih vplivov na
nemško, ki bi tudi v tem primeru pokazala,
da ima francoski genij v tvorbi idej in od-
krivanju novih življenjskih spoznanj pre-
dnost pred nemškim, da ne govorimo o večji
zrelosti in dovršenosti francoskega duha, ki
grško-rimske civilizacije in njenih idealov.
je izmed vseh evropskih narodov najbolj
ohranil in najlepše razvil veliko dediščino
— o.

poleg plesalk in plesalcev še mnogi drugi.
Po skoro vsakem nastopu, po vsaki sliki in
zlasti še po vsakem dejanju je bilo ploska-
nja in cvetja kar obilo, po drugem aktu sta
bila vsega še posebej deležna Balatkova in
dirigent Švara.

Mislil, da bo »Pod to goro zeleno« še
marsikaterikrat veselo.

Naše gledališče

OPERA

Četrtek, 10. septembra: Traviata. Izven.
Znižane cene.
Petek, 11. septembra: zaprt.

V četrtek, dne 10. t. m. bodo peli v ope-
ri Verdi jevo »Traviato« z go. Gungjenac
v glavni partiji Alfreda poje g. Gostič,
očeta g. Janko. Opera je z štritolovo prired-
bo pridobila na zgoščenosti dejanja. Besed-
ilo je posnelo po Dumas-jevi drami »Da-
ma s kamelijami«. Delo je zrealiziral Bratko
Kreft, dirigent je Niko Štritol. Za predsta-
vo veljajo znižane cene.

Gostovanje g. Rijavca Josipa v naši ope-
ri. Po daljšem preostanku bo našemu občin-
stvu zopet dana prilika, da čuje našega od-
ličnega tenorista g. Rijavca v partiji Edgar-
ja v Donizettijevi operi »Lucia di Lamermoor«.
Naš gost, ki je imel pred kratkim
velik uspeh pri svojem nastopu v Leningra-
du, bo pel partijo Edgarja v »lovenskem
jeziku«.

Radio

Četrtek 10. septembra

Ljubljana 12: Reproduciran koncert češke
lahke glasbe. — 12.45: Vreme, poročila. —
13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče
po željah. — 14: Vreme, borza. — 18: Sklad-
be komponista Paula Linkeja igra Radio
orkester. — 19: Čas, vreme, poročila, spo-
red, obvestila. — 19.30: Nac. ura; Kriška
jama-čudo slovenskega kraškega podzemlja
(g. Janko Hafner iz Ljubljane). — 19.50:
Jan Kiepura poje na ploščah. — 20.10: Slo-
vensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič).
— 20.30: Koncert moškega zbora »Sloga«.
— 21.15: Operetna glasba (Radio orkester).
— 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.20:
Harmoniko igra g. Stanko Avgust.

Beograd 17: Ruske pesmi. — 17.30: Plošče.
— 17.40: Orkestralna glasba. — 18.30: Na-
rodne melodije. — 20: Orkestralni in klavir-
ski koncert. — 22.20: Lahka glasba. —
Zagreb 17.45: Koncert orkestra. — 20: Pre-
nos iz Beograda. — 22.15: Plesna muzika. —
Praga 19.10: Iz operete »Grofica Marica«. —
21: Komorna glasba in skeč. — 22.15: Plošče.
— 22.30: Komorna glasba. — Varšava 19:
Vaška godba. — 20: Zvočna igra. — 21:
Pesmi. — 21.25: Godalni kvartet. — 22.15:
Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Plošče.
— 16.06: Lahka glasba. — 17.30: Koncertna
ura. — 19.20: Koncert godbe na pihala. —
21: Recitacije. — 22.20: Koncert orkestra.
— 23: Lahka in plesna muzika. — Berlin
19.30: Orkestralni koncert. — 20.10: Vo-
jaška godba. — 22.20: Melodije za lahko
noč. — München 19.30: Kakor Berlin. —
Stuttgart 19.30: Kakor Berlin. — 24: Or-
kestralna glasba s plošč.

Oglejte si na veleselju!

Magirus automobile

1. s. tovrne avtobuse, specijelno od 1 — 10 ton s svetovno
znanim Deutz motorjem na surovo olje.
Spodnje ogrodje, ki je zelo močno in trpežno, je posebno pri-
pravno za naše ceste.
Vozil s minimalnimi stroški, mirno, zato za šoferja prijetna
vožnja.

Tovorni avto je razstavljen na veleselju.

INFORMACIJE:

Automontaža d. d., Ljubljana,

KAMNISKA UL. 25.

TELEFON 30-47 BLAHA.

F

Umri nam je naš ljubljani oče, stari oče, stric in
tast, gospod

JUVAN FRANC,

OROŽNIŠKI POSTAJEVOJDA V POKOJU.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v petek, dne
11. septembra 1936, ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže
splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 9. septembra 1936.

Zalujoče rodbine: JUVAN, KOMP, PAVČIČ,
in ostali sorodniki.KLISEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Mag. št. 3-1579/36.

RAZGLAS O LICITACIJI.

Uprava občine ljubljanske razpisuje za preureditev
tlaka na skladiščnih rampah pri Carinarnici v Ljubljani
II. javno pisмено ponudbeno licitacijo na

torek, dne 22. septembra 1936
ob 11. uri dopoldne

v sobi št. 15 mestnega gradbenega urada v Ljubljani.
Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi
z besedami) na znesek odobrenega uradnega proračuna
Din 83.830.—.

Predpisana kavicija znaša Din 9.000.—.
Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo proti po-
vratilu napravljanih stroškov med uradnimi urami v pisarni
mestnega gradbenega urada v Ljubljani.
Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji
na razglasi deski mestnega poglavarstva.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 5. septembra 1936.

Predsednik: Dr. Adlešič Juro, I. r.

ZAHVALA

Vsem, ki so lajšali trpljenje v težki bolezni, vsem,
ki so jo počastili z zadnjim obiskom, vsem, ki so jo
zasuli s cvetjem, ter njim, ki so s svojo prisotnostjo
pripomogli k tako veličastni zadnji poti naše nenado-
mestljive soproge, hčerke, sestre, tete itd., gospe

Albine Črešnarjeve

posestnice, hoteliške in restavratke,

izrekamo najiskrenejšo zahvalo!

Posebno pa se zahvaljujemo gg. zdravnikom:
dr. Mariniču, dr. Cerniču, dr. Furlanu, sestram Piji in
Nikolaji za njih trud in požrtvovalnost, prečastiti du-
hovščini, pevskim društvom »Jadrane« in pekovski
pomočnikom, darovalcem prekrasnih vencev in šopkov
in vsem, ki so blago pokojnico spremljali na njeni
zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Maribor, Ljubljana, Ruše, dne 10. septembra 1936.

Zalujoči soprog in ostali sorodniki.

Radijska patrulja – Roman v slikah.

77.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«.

Detektiva sta pričakovala prihajajoča zločinca z napetima revolverjema. Vojvoda in Ambrož sta se bližala lop, pomenujoč se o sestanku s Šimnom.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo orl, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženske se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avtopromet

»Jezeršek« avtomobilski prometnik, avtomobil dne 8/9 1936. 21772-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalco

lahko začne, pridno, pošteno, samostojno, sprejemam na delo. Vsa okraja v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod sifro »Zanesljiva in delovna«. 21733-1

Modistinja

sprejemam takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »600«. 21735-1

Korespondenta

samskega, perfektnega v srbohrvaščini, nemščini, slovenščini, slovenski stenografiji, strojeopisu išče za takoj tovarna ljubljanskega. Ponudbe z navedbo rojstnega kraja, starosti, mesečne plače, referenc poslati na ogl. odd. »Jutra« pod »Hiter«. 21730-1

Služkinjo

zdravo in pošteno, za vsa hišna dela, sprejme slovensko, fotografirajo potrebne, javiti se Mini Marjanovič, trgovca, Kralja Milana 82. Čačak, Drinska banovina. 21774-1

Kamnosečka industrija

samo A. VODNIK, polov. glavnega kolodvora v Ljubljani, sprejme za takojšnjo nastop dobre kamnosečke, brusarje, cementarje in delavce. 21771-1

Prodajalca

mlajšega za prodajo mlečnih proizvodov na trgu v mestu ob morju z gotovino 3-300 Din, sprejemamo. Ponudbe s življenjskim in zahtevki je poslati na ogl. odd. »Jutra« pod »Agilnemu je bodočnost«. 21796-1

Trgovski pomočnik

dobi mesto za pomočnika špecerijarske trgovine na Gorenjskem. Kavcija in referenca potrebne. Prednost ima mlajša moč iz dežele. Ponudbe je poslati na naslov »Veletrogovina. Kranj« poštni predal 64. 21741-1

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

Bilo je namreč tik pred šolom, in vsa vaška mladina je z glasnim vriscem drla za gospodom Kozamurnikom. Nepo- redneži so se kar zvijali od smeha in kazali na lesenega konjička, ki je drdel za kovčegom. Gospod Kozamurnik je besen odtrgal konjička od kovčega in ga vrget med otroke.

Dobrega igralca

glasovirja sprejme gostilna. Naslov v vseh posl. Jutra. 21743-1

Postrežnico

sprejmo v natančno, ki je služila le v boljši hiši sprejem za dopolne. Naslov v vseh posl. Jutra. 21739-1

Službe išče

Vsaka beseda 60 par; davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Šofer začelnik

išče službo k osebnemu ali tovarnemu avtomobilu, polni nekaj kaveje. Naslov v vseh posl. Jutra. 21730-2

300 din dam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo kot delavko v tovarni ali tiskarni v Ljubljani. Naslov v vseh posl. Jutra. 21777-3

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pravico

do fabricacije brezkonkurenčnega predmeta, čigar pravico so v Franciji, Nemčiji, Nizozemski in na Švedskem pridobili s velikim uspehom, oddamo tudi za Jugoslavijo. Edinstven objekt te vrste in glede možnosti zaslužka. Samo interesente, ki imajo dovolj kapitala, naj se javijo na ogl. odd. »Jutra« pod sifro »A. E. 21738-5

Zastopnika

sposobnega, marljivega in dobrega za prodajo originalnih angleških štof, sprejemamo za Ljubljano. Vprašati osebno, Hotel »Stone« soba 39. 21775-5

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fotografskega

vajenca s primerno šolsko izobrazbo sprejme Foto! Mancini Ant. Rožna dolina. 21754-44

Trgovskega vajenca

z zadostno šolsko izobrazbo, in kateri ima res veščine do trgovine sporne stroje in oblačila, sprejme. B. Kolb & Prealjič, Ljubljana, Kongrečni trg 4. 21769-44

Vajenko

po možnosti z znanjem nemščine, sprejemamo za trgovino v Ljubljani. Naslov v vseh posl. Jutra. 21776-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodična poučuje

otroke. Poizvedbe v Dvorkovi ulici 6/L. 2794-4

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladavanja poučuje profesor Dr. Svoboda Tavčarjeva 1. 21634-4

Nemško govoriti

na teoretično in praktično, uspeh najzgodnej. Informacije od 3-4 popoldne K. Ljutova, Gregorčičeva 7, pritličje, desno. 21745-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Skupni

in vseh vrst kožuhovino — najugodnejše prodaja in posebno izdeluje krznan Josip Dolenc, Ljubljana, Sv. Petra 19. telefon 22-62. 219-6

Voziček

globok, popolnoma nov, moderen, poceni napredaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 21756-6

Zofa

pliš zastore, nekaj porcelana in sliko prodam. Oglad Javno skladišče. Od 4-6 ure. 21739-6

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa in šivalni stroji

najboljši nemški fabrikat, najboljši poceni, dobite samo v Novi trgovini, Tyrševa 36. 21733-11

Kolesa

prvo vrstnih znamk in šivalne stroje, skoraj nove poceni kupite, edino pri »Promet« (nasproti Križanki cerkvi). 21765-11

Knjige

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šolske knjige

za IV. razred L. drž. realne gimnazije, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod sifro »Poceni«. 21770-8

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kratek klavir

ali pianino z angleško mehaniko, dobro ohranjen, takoj kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Dobra znamka«. 21795-36

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

trupa po najvišji cenah CERNE juvelir Ljubljana Wolfova ulica 1. 220-36

Zlato

kupujem po zvišanem cenah, F. Čuden, Prešernova ul. 1. 220-36

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo

novi, prvotno in glavice za sarmu v sodčkih. dobavlja po naročilu v vsaki množini po brezkonsentualni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo. Pov. setova 10. Telefon 25-91. 200-33

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaja lesa

Začasna državna uprava (Z. D. U.) razlaščenih gozdov prodaja potom dražbe iz svojih gozdov: Črna pri Prevaljah ca 2500 plm izdelanega smrekovega lesa dne 16. septembra 1936. Plešič (Sv. Lovrenca na Pohorju) ca 2400 plm izdelanega smrekovega lesa in ca 1400 plm izdelanega bukovega lesa dne 16. septembra 1936. 21731-31

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje

zelo komfortno, solatno oddam s 1. nov. v Levstikovi ulici. Naslov v vseh posl. Jutra. 21731-31

2 komfortni stanovanji

z dvema sobama ter plin oddam na bivšem igrišču »Hirje«. Jesenova ul. 4. 21362-21

Dvosob. stanovanje

oddam v L. nadstr. na Rimske cesti 33. 21704-21

Enosob. stanovanje

ulčno, velika predoba, blizu Magistra, oddam z oktobrom. Naslov v vseh posl. Jutra. 21787-31

Dijanske sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijakinjo

sprejem v vso okrobo, ter v lepo sobo. Cena 450. Naslov v vseh posl. Jutra. 21733-32

3 dijake

sprejem v vso okrobo. Stari trg 24/L. 21735-32

Soba

oddam dvem dijakom s hrano ali brez v bližini Obrtno šole in Akademije. Naslov v vseh posl. Jutra. 21738-32

Dijaka ali dijakinjo

sprejem v popolno okrobo v bližini gimnazije na Poljanski cesti. Cena zmerena, nadzorstvo strogo. Naslov v vseh posl. Jutra. 21237-32

Nižješolca

tudi iz osnovne šole sprejem v dobro okrobo. Vprašati na ogl. odd. »Jutra« pod »Šolski upravitelj«. 21736-32

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, lepo in zračno oddam boljši sobi. Miklošičeva c. št. 6. 11 nad. levo, stopnice desno. 21736-32

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesečno sobo

separiran vzhod, oddam v Knaflijevi ulici 13/L. 21650-32

Opremljeno sobo

veliko, sončno oddam brez potrebe s 1. oktobrom oddam ali dvema boljšima damama. Strelška ul. 5. desno. Na ogled od 1-4 ure. 21732-32

Prijazno sobico

s posebnim vzhodom, elektriko, oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 21742-32

Soba

sončno, kopalnica, oddam traven Realke. Naslov v vseh posl. Jutra. 21762-32

Ta strokovni postopek podaljša trpežnost tkanine

Z malo dela dosežete izreden uspeh!

To skromno čudežno sredstvo brez luga in mila za morete najkoristneje uporabiti za pranje:

umetne svile
svile
nogavic

rokavic
kravat
šalov

preprog
kombinej
volnenih tkanin

Pere daleko bolj hitro in se peni mnogo bolje, da celo v trdi vodi

V trenutku, po navadnem izpiranju bodo vse naštetosti stvari bleščeče čiste.

Originalen oмот Din 2.50

Glavna prodaja za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Sobo

lepo, zračno, čisto s posebnim vzhodom, soprobo kopalnico, oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 21761-33

Opremljeno sobo

lepo, zračno, oddam solatno oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 21778-33

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom oddam v centru mesta. Naslov v vseh posl. Jutra. 21791-33

Sobo

čisto in svetlo oddam celovitemu gospodu. Vhod prost. Tabor 5/L. vrata 9. 21747-33

Opremljeno sobo

prazno ali opremljeno, separiran vzhod, s soprobo kopalnico oddam. Gregorčičeva 17 c/L. 21748-33

Soba

lepo, solatno s posebnim vzhodom, soprobo kopalnico, oddam eni ali dvema solidnima osebama v novi hiši. Hirska 8/L. levo. 21738-33

Lepo sončno sobo

prazno ali opremljeno, separiran vzhod, s soprobo kopalnico oddam. Gregorčičeva 17 c/L. 21748-33

Soba

oddam dvem dijakom s hrano ali brez v bližini Obrtno šole in Akademije. Naslov v vseh posl. Jutra. 21738-32

Dijaka ali dijakinjo

sprejem v popolno okrobo v bližini gimnazije na Poljanski cesti. Cena zmerena, nadzorstvo strogo. Naslov v vseh posl. Jutra. 21237-32

Nižješolca

tudi iz osnovne šole sprejem v dobro okrobo. Vprašati na ogl. odd. »Jutra« pod »Šolski upravitelj«. 21736-32

Opremljeno sobo

veliko, sončno oddam brez potrebe s 1. oktobrom oddam ali dvema boljšima damama. Strelška ul. 5. desno. Na ogled od 1-4 ure. 21732-32

Prijazno sobico

s posebnim vzhodom, elektriko, oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 21742-32

Soba

sončno, kopalnica, oddam traven Realke. Naslov v vseh posl. Jutra. 21762-32

Soba

sončno, kopalnica, oddam traven Realke. Naslov v vseh posl. Jutra. 21762-32

Vzorec pošlje zastoj »RADIOSAN«, Zagreb, Dukljanova 1.

Zastopnika za moko IŠČE

prvovrsten veliki potiski mlin za Celje, Maribor in širšo okolico. — Ponudbe na Propaganda d. d. Zagreb, Jelačićev trg 5 pod »206«.

Za prodajo

nove svetilke za zračenje z zelo velikim učinkom ultravioletnih, infrardečih in toplinskih žarkov (Globočinsko zračenje) išče močnejše zastopnike. Zaradi velikega učinka te svetilke in zaradi njene ugodne cene je vsakomur omogočeno nabaviti si jo, in je zaradi tega velika možnost za razpečevanje. Ponudbe na INTERREKLAM d. d. Zagreb, Masarykova 28, pod br. 10/A-21.

Sobo

lepo, zračno, čisto s posebnim vzhodom, soprobo kopalnico, oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 21761-33

Opremljeno sobo

lepo, zračno, oddam solatno oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 21778-33

Opremljeno sobo</